

Ardealul Economic

ERDELYI KÖZGAZDASÁG

Vitele din Ardeal oprite la import in Austria

— „Monitorul Oficial“ publică înștiințarea dată de ministerul agriculturii, relativă la oprirea importului în Austria, a tuturor bovinelor provenind din întreg județul Odorheiu, pentru a se evita propagarea epidemiei de febră aftoasă.

Canalul Argeș-București-Dunăre

Canalul București-Dunăre a ajuns în faza executării.

După cum am anunțat, săptămâna trecută au sosit trei ingineri englezi cari fac măsurători la fața locului. În urmă au sosit încă doi experți, așa că lucrările sunt mai active.

Comitent cu lucrările experților s'au numit trei comisiuni cari pregătesc toate lucrările necesare. Comisiunile au fost împărțite în felul următor:

Prima comisie lucrează la Primărie, a doua la Ministerul de comunicații, și a treia la Ministerul de industrie.

Negocierile comerciale româno-ungare

Ziarul „Reggel“ desminte știrea dată de unele ziare, după care baronul Szterényi ar urma să vină la București ca șef al delegației ungare pentru negocierea unui tratat comercial.

Ziarul află că la aceste tratative, Ungaria va fi reprezentată prin d. Nick, ministru plenipotentiar și trimis extraordinar.

Ungaria a anunțat că este gata să participe la negocierea unui tratat de comerț și așteaptă numai invitația din partea guvernului român, pentru a-și trimite delegația.

Revizuirea valorilor medii

Ministerul de finanțe a hotărât revizuirea tuturor valorilor medii, ale produselor ce sunt supuse la plata impozitului pe lux și cifra de afaceri.

În acest scop se va institui zilele acestea o comisiune de revizuire. Cei interesați pot depune de pe acum la Ministerul de finanțe memoriu cu doleanțele lor în această chestiune.

Végleg eldőlt az erdélyi tőzsdék sorsa

A tőzsdék székhelye: Kolozsvár, Temesvár

A Kereskedelmi és Iparkamarák Országos Szövetsége a napokban tartotta meg Bukarestben közgyűlését, amelyen megválasztott a az új vezetőséget. A szövetség új elnöke Marollescu Mihály, volt pénzügyminiszterhelyettes, a szövetség interimar bizottságának elnöke lett, míg az új alelnökök Popa Apostol, a galaci, V. Orhidan a bukaresti és Negrutiu Ioan a kolozsvári kamarák elnöke.

Az újonnan megválasztott vezetőség első dolga volt, hogy az immár égetővé vált tőzsdék ügyét rendezze és megszerkessze azt az avizót, melynek alapján a pénzügyminiszterium ki fogja adni az egyes tőzsdék concesszióját. Az avizóban a kamarák szövetsége az erdélyi és bánági tőzsdék

ügyében úgy döntött, hogy csak Kolozsvárt és Temesváron létesítsenek tőzsdéket, míg a többi városok igényét mellőzzék. Enek a két tőzsdének a körlete olyan beosztású lesz, hogy a kolozsvári tőzsdéhez fog tartozni Erdély egész északi része, Brassótól Máramarosszigetig, a temesvári tőzsde üzletkötési körzete pedig a Bánág és Aradmegye lesz egészen Nagyváradig.

Értesülésünk szerint a pénzügyminiszterium már a közeli napokban ki fogja adni a tőzsdék concesszióit, és ezért az illetékes kamarák már most megkezdik a tőzsdék szervezését és így valószínűnek látszik, hogy ez a két tőzsde már március elsejével megkezdheti működését.

Banca Franco-Română în fază decisivă

Tribunalul a oprit orice restituire de depozit

Am anunțat că Banca Franco Română a cerut concordat forțat. Tribunalul însă a restituit, în mâna dlui Fintescu cererea de concordat prezentată în numele fostului consiliu, sub motiv că e insuficient timbrată.

În desbaterea, care a avut loc, cu acest prilej, la Tribunal, administratorii demisionați au fost rugați de d. Georgian, președintele tribunalului de comerț, să ducă la sfârșit tratativele începute cu directorii de bănci și

a prelungit termenul de obținere a răspunsului bancherilor,

până la 15 Decembrie.

Tribunalul va lua, deci, o hotărâre definitivă, în ce privește Banca Franco-Română, de abia după 15 Decembrie a. c.

Deocamdată, tribunalul a oprit orice restituire de depozit.

Comisia de experți își va termina lucrările până în trei, patru zile.

Döntött a Tábla az Agrárbank-Romcomit fuzió ügyében

Annakidején részletesen foglalkoztunk azzal az érdekes keresettel, amelyet Frisch János, az Agrárbank egyik részvényese indított a temesvári törvényszék előtt az Agrárbank és a bukaresti Romcomit fuziójával kapcsolatban, amelyben a fuzió megsemmisítését kérte. A törvényszék annakidején kérésével elutasította Frischt, aki ezután a királyi tábla elé nyújtott be felebbezést. A királyi tábla most tárgyalta az ügyet. Frisch János képviselőjében Róth

Dezso dr., az alperes pénzügyintézet képviselőjében pedig a Hajdu Frigyes dr. ügyvédi iroda részéről Goldstein Henrik ügyvéd jelentek meg. Róth Dezso dr. kérte a táblát, hogy ítéletében semmisítse meg a fuziót, míg Goldstein Henrik az elsőfoku bíróság ítéletének megerősítését kérte. A tábla ítéletében helybenhagyta a törvényszék határozatát és Frisch Jánost az összes költségek viselésében elmarasztalta.

Madgearu pénzügyi reformon dolgozik

Madgearu pénzügyminiszter a kereskedelmi és iparkamarák szövetségének bankettjén kijelentette, hogy január elseje után megkezdí nagy szabású pénzügyi reformjainak előkészítését.

Junius elsejéig a munkálatok befejezést nyernek és törvénytervezetet a jövő ülésszak megnyitására az adófizető polgárság megvitatása alá bocsátja és csak azután készíti el a végleges javaslatot, amely öszszel kerül a parlament elé. A pénzügyminiszter az egész pénzügyi rendszert alapjaiban akarja megváltoztatni.

A Tarif Unitar reviziója

A pénzügyminiszter elhatározta, hogy mindazon cikkek árának középértékét újra meg fogja állapítani, amelyek fényüzési és forgalmi adó alá esnek. E célból a napokban egy felülvizsgálóbizottság fog összeülni. Az érdekeltek már most beadhatják a kérdésre vonatkozó panaszukat memorandum alakjában a pénzügyminiszteriumba.

Országos kongresszust tart Bukarestben a Sfatul

A Sfatul Negustoresc az ország súlyos gazdasági válságában a kereskedelemnek folyton súlyosbodó helyzetére való tekintettel a hó 3-án Bukarestben rendkívüli országos közgyűlést tartott, amelyen megvitatva helyzetét szükségesnek találták az ország különböző részeiben működő osztályok kiküldöttét, hogy sürgősen országos kongresszus hívassék össze. A kongresszus napját december 1-re tűzték ki Bukarestbe, napirendjére pedig elsősorban a jelenlegi súlyos és általában az egész adózási rendszer megváltoztatása, egyszerűsítése tűzött ki. Emellett a községi adók egységesítése és mindazon községi taxák megszüntetése is a napirenden szerepel, amelyek elemlében a községek semmi ellenszolgáltatást nem nyújtanak. A kongresszus tárgyalni fogja még a kereskedelmi hitel, italmérési illeltek ügyét és több égető kérdést. A helyi kereskedő tanács tegnapi tartott választmányi ülésében nagygyűlés tartását határozta el a kongresszus előkészítése érdekében és ennek napját folyó hó 26-án, kedden este fél 9-re tűzte ki és a nagygyűlés előkészítésére egy bizottságot küldött ki, amely esütörtökön este tartotta meg első összejövetelét.

A H É T

*

A kormány előterjesztésére a régenstanács megérdemelt kitüntetésben részesítette az erdélyi közgazdasági élet két előkelő tagját. *Hargitay Bertalan*, az Erdélyi Bank és Takarékpénztár Rt. vezérigazgatója és *Bocsánzy László*, a Kolozsvári Takarékpénztár és Hitelbank Rt. vezérigazgatója a Meritul Comercial și Industrial I. osztályu érdemkeresztjével lettek kitüntetve gazdasági téren kifejtett működésük elismeréséül. Az erdélyi bankvilág két kitünő és érdemes tagját érte a legfelsőbb elismerés.

*

A Nagyváradi Dréher-Haggenmacher Sörgyár Rt. legutóbb megtartott igazgatósági ülésén *Friedmann Hermann* ügyvezető-igazgatót a részvénytársaság által bérelt *Ujaradi Sörgyár* vezérigazgatójává nevezte ki. A kinevezés nem jelent változást *Friedmann Hermann* székhelyét illetőleg, mert az új vezérigazgató továbbra is Nagyváradon marad és innen fogja irányítani az Ujaradi Sörgyár ügyeit.

A brassói Kocsis-féle parketta elsőrangú.

*

Hecht Richard igazgató, mint ismeretes, mintegy két évvel ezelőtt vált meg a *Renner Testvérek Bőrgyártól* és a *Renner Gusztáv-féle* bőrgyárnak lett a kereskedelmi vezetője. *Hecht Richard* most újból visszakerült a *Renner Testvérek Bőrgyárához* és mint annak diszponense, a bukaresti beszerzési osztály élére került.

*

A sajtóban olyértelmű hírek jelentek meg, hogy *Rist Charles* a francia jegybanknak működő pénzügyi ellenőrző szakértője távozik Romániából. Erre a kombinációra *Ristnek* öt napos madridi tartózkodása adott alapot. Román hivatalos körök nem tudnak arról, hogy a *Ristnek* adott pénzügyi megbízatást visszavonták volna. A Nemzeti Bank köreiből a leghatározottabban cáfolják a *Rist* visszahívásáról szóló híradást.

*

A kereskedelmi és iparkamarai főtitkárok és titkárok szövetsége most tartotta alakuló közgyűlését Bukarestben. A szövetség tisztikarában *Lendvai Jenő*, a temesvári kereskedelmi és iparkamara főtitkára, ellenőri minőségben kapott helyett.

Bugetul Casei Autonome a Drumurilor

Conziliul Casei autonome a drumurilor de Stat sub președinția dlui *Ion Cămarășescu*, a discutat proiectul de cheltuieli ale bugetului pe 1930, ficșându-se și acestea ca și veniturile, la 600 milioane.

Moartea
bancherului Mauriciu Blank

Viața economică din România a avut de suferit o mare pierdere prin moartea bancherului Mauriciu BLANK, șeful institutului financiar „BANCA MARMOROSCH BLANK” din București și tatăl actualului director general Aristide BLANK dela această bancă.

Mauriciu Blank, care a decedat în etate de 81 ani, a fost unul dintre cele mai excelenți specialiști financiari, care în Europa Orientală în decurs de câteva decenii a ridicat Banca Marmorosch Blank & Co. la nivelul celor mai puternice institute.

Institutul în 1923 și-a sărbătorit jubileul de 75 ani și această aniversare a coincisat cu jubileul de 75 ani al bancherului Mauriciu Blank.

Defunctul a fost între altele președinte la Banca Industrială București, la Banca Centrală din Ploști, la Banca Comerțului din Craiova și membru în Consiliul de administrație la Steaua Română, la Alumina, la fabrica Vulcan, la uzinele Astra din Arad, la întreprinderile forestiere Goetz, la întreprinderea de ciment Cantacuzino, la fabrica de bonboane Luiani, la rafineria de zahăr Danubia, la fabrica de hârtie Letea, la societatea de asigurări Generala, la Tramvaiele București, la calea ferată Lemberg—Cernăuți—Iasi. În total a fost președinte și membru în consiliu de administrație la 25 întreprinderi.

Meghalt Blank Móric

A romániai közgazdasági életnek nagy gyászja van: BLANK Móric, a MARMOROSCH & BLANK elnök-igazgatója 81 éves korában meghalt. Blank Móric, aki Blank Arisztid jelenlegi vezérigazgató édesapja, Románia egyik leghatalmasabb pénzintézetének az élén állt. Páratlan gazdasági organizátor volt, aki alig néhány évtized alatt Keleturópa egyik leghatalmasabb intézetévé fejlesztette ki bankházát. Az intézet 1923-ban ünnepelte fennállásának 75 esztendő évfordulóját és ez a jubileum egybe esett BLANK MÓRIC 75-İK SZÜLETÉS NAPJÁVAL.

Blank Móric igazgatósági elnöke volt többek között a Banca Industrială-nak Bukarest, a Banca Centrală-nak Ploști, a Banca Comerțului Craiova intézeteknek, igazgatósági tagja a Steaua Română petróleumvállalatnak, az Alumina Bányatársaságnak, a Vulcan-gyárnak, ez utóbbinak elnöke is, igazgatósági tagja az Astra aradi vállalatnak, a Götz-favállalatnak elnöke, a Cantacuzino-cementvállalat és a Luiani-cukorgyárnak elnöke. A Danubia-cukorfinomítónak igazgatósági tagja, a Letea papirgyárnak igazgatósági tagja, a Generala Biztosítónak alelnöke, a bukaresti Villamos Vasuti Társaság alelnöke, Lemberg—Csernovitz—Jasi vasútrészvénytársaság igazgató tagja; összesen 25 vállalat elnöke és igazgatósági tagja.

Fuziunea fabricelor de bere din Ardeal

Consumația berei a scăzut în ultimul an din cauza crizei economice universale în mod simțitor și urmarea acestei scăderi este fuziunea între două fabrici de bere, care sunt dintre cele mai importante ale Ardealului: Veche Fabrica de Bere Turdeană S. A. și fabrica de bere Ursus S. A. din Cluj, care stă în sfera de interes a Cassei Generale de Economii din Brașov, își unifică uzinele și vor ajunge prin raționalizarea producției lor la rezultate foarte importante.

Societatea anonimă unită va funcționa cu un capital de 70.000.000 de lei sub firma „Ursus Fabricale de

Bere Unite din Cluj și Turda S. A.” și va concentra în uzinele ei din Cluj fabricația de bere, iar la fabrica de malț din Turda, care are o mare capacitate va concentra fabricația de malț.

După unire fabricile Ursus vor ocupa un loc de conducere în industria de bere a Ardealului.

Banca Angliei a redus scontul

O telegramă din Londra anunță că Banca Angliei a redus scontul la 5 jum. la sută.

SĂPTĂMÂNĂ

*

Primăria municipiului Timișoara publică a doua licitație pe data de 30 Noembrie 1929, ora 10 a. m., în biroul de licitație pe dvbgkcmfoetawyrnsd tație al primăriei, pentru procurarea diferitelor tuburi de fontă, piese fasanate și vane, necesare uzinei electrice comunale.

Condițiunile de licitație se primesc dela uzina electrică comunală.

În ofertă amatorii vor declara că cunosc caietul de sarcini și i se supun întru toate.

La licitație se admit exclusiv numai fabricații, intermediarii fiind excluși.

Camera de Comerț din Cluj, insistă ca lăptăriile să fie lăsatete deschise toată ziua și în Dumineci și sărbători. Consumatorii lăptăriilor sunt de fapt muncitorii, cari abia în zile de sărbătoare au și ei timpul să consume în localuri publice. Cri localurile potrivite bugetului lor sunt chiar lăptăriile.

Lăptăriile vânzând exclusiv produse indigene, este de mare interes pentru agricultori ca lăptăriile să fie puse și ele sub un regim de favoare în ce privește ora de închidere și repausul duminical.

Camera de Comerț din Cluj, face prin intermediul Uniunii Camerelor demersuri pe lângă Ministerul muncii pentru a se admite vânzarea fructelor și lăptelui în zile de Dumineci și sărbători.

Parchetele Kocsis din Brașov sunt escelente.

Ministerul de finanțe a trimis tuturor administrațiilor financiare o adresă, prin care le face cunoscut că, potrivit art. 118 din legea de unificare a contribuțiilor directe, impunerile contribuabililor se vor face, de acum înainte prin cartetele de contribuabili ce au fost expediate la timp.

Cartetele vor fi eliberate contribuabililor imediat ce vor fi completate cu situația din roiuri. Această operație trebuie să fie terminată până la 15 Decembrie 1929.

Miercuri seara la ora 7 a avut loc la ministerul de finanțe, o lungă întrevvedere între d. *Rist* și d. *Madgearu*, ministru de finanțe. A avut loc un schimb de păreri cu privire la situația financiară generală și la preparativele de buget.

D. *Rist* și-a exprimat din nou desăvârșita d-sale convingere că situația financiară a statului este din cele mai bune și că suntem în afară de orice posibilitate de surpriză în ce privește consolidarea noastră financiară.

De asemeni expertul francez a felicitat călduros pe d. ministru de finanțe pentru modul cum prepară bugetul, declarându-se perfect de acord cu liniile de directivă pe care d. *Madgearu* le-a fixat în alcătuirea noului buget.

Nagy változások előtt a Resica

Az új éra kezdete: a Resica-művek főhitelezője új vezetőket kíván a vállalat élére

A Resica-művek vezetésében nagymérvű változások várhatók. A Resica művek régi bankárja, a **Bodenkreditanstalt**, megbukott és helyére az **Österreichische Kreditanstalt** került. Az **Österreichische Kreditanstalt** átvette a **Bodenkreditanstalt** kilencven millió schillinges bekebelezett követelését a Resica-művekkel szemben és érthető módon biztosítani igyekszik magának azt.

A Rotschild-csoport, amely az **Österreichische Kreditanstalt** mögött áll, természetesen olyan embereket kíván a Resica-művek élére állítani,

akik garanciát nyújtanak arra, hogy az üzemi vezetés hathatós kiegészítője lesz a pénzügyi vezetésnek.

A Titan részvénytársaság, amely magában egyesíti a kaláni és — régebben a Resica-művek érdekkörébe tartozott — nadrágyi vasgyárakat, újraszervezése óta, ami 1925 augusztusában ment végbe, **Ausschnitt Miksa** és **Ausschnitt Edgár** igazgatók vezetése alatt áll és ilyen rövid idő alatt olyan magas nivóra küzdötte fel magát, hogy ma már komoly versenytársa a Resica-műveknek. A Titan részvénytársaság pénzügyi igazgatója **Hromadka Arnold**, akit a Resica-művek néhány esztendő előtt nyugdíjba küldtek.

A Rotschild-csoport most aztán nem akar a Bánságba új embert hozni a magáéideinek a Resica-műveknél való képviselésére. Ugy határozták, hogy a Titan részvénytársaság vezérigazgatója ezennel **Ausschnitt Edgár** lesz egyedül, ellenben

Ausschnitt Miksa a Resica-művek élére kerülne és mint ilyen **Busila** vezérigazgató helyét foglalná el.

Hogy ez a kombináció mennyire komoly, annak igazolására szolgál az a körülmény, hogy **Ausschnitt Miksa** vezérigazgató megbízásából **Hromadka Arnold**, a Titan pénzügyi igazgatója, a hét elején bejárta a Resica-művek gyárait és uradalmait és magának az ottani állapotokról alapos információt szerzett a helyszínén.

Társaságában volt **Fleischhacker Károly**, a Resica-művek pénzügyi igazgatója. A két pénzügyi igazgató hétfőn este érkezett vissza Resicáról és Temesvárott azonnal megszerkesztették terjedelmes jelentésüket a Resica-művek pénzügyi helyzetéről és

Taxele ce vor perfect CFR pentru cerealele depozitate

Administrația căilor ferate va percepe pentru cerealele depuse cu recipise varante, de fiecare vagon de 10 tone: 200 lei taxa de vagon și 100 lei taxa de asigurare de vagon de 10 tone.

In schimbul muncii și răspunderii suplimentare pe care personalul ceferist o va avea cu primirea și paza cerealelor varantate, i se va plăti 10 la sută din taxele de varantare, ca primă de participatie. Várható gazdasági eredményeiről. A jelentésből egy példányt **Hromadka**

igazgató elvitt **Ausschnitt Miksa** vezérigazgatónak, egyet pedig **Fleischhacker** igazgató a Resica-művek részére tartott meg. A harmadik példányt külön futárral leküldték **Veith Béla** udvari tanácsosnak Bukarestbe.

Veith Béla ugyanis a Resica-műveknél a homo redivivus. Az utóbbi időben, amióta a gyárak tényleges vezetésében nem vesz részt, min a külföldi tőkeérdekeltségek megbízottja szót bele a Resica-művek adminisztrációjába. Teljes bizalmát el-

vezi a Rotschild-csoportnak, amelyől megbízást kap, hogy a Resica pénzügyeinek felügyelője és ellenőzője legyen.

Veith Béla a kézhezvett helyzetjelentéssel Bukarestből Bécsbe utazott és jelentést tesz a Rotschild-csoportnak.

Rövid időn belül tehát teljes bizonyossággal elvállik, hogy miképpen fog yialakulni a Resica-műveknél a személyi változás.

Conzernelle „Wickers“, „Zaharoff“ și Bleichröder cointeresate la „Reșița“?

Nouă tratative la Paris pentru reorganizarea „Reșiței“ — Mari schimbări în conducerea societății

Situația societății metalurgice „Reșița“ în urma trecerei unui mare pachet de acțiuni „Reșița“ dela „Bodenkreditla „Kreditanstalt“, în ultimul timp a ajuns într-o nouă fază.

Tratativele anunțate de noi și urmate de către reprezentanții societății „Reșița“ la Viena pentru răsumpărarea acțiilor ajunse la „Kreditanstalt“, după cum se vede nu au reușit și astfel se încearcă noi soluții.

Aceste acțiuni au fost preluate de

„Kreditanstalt“, care se știe că lucrează cu grupul **Wickers**.

Ori acesta din urmă intenționează schimbarea actualului administrator delegat și înlocuirea dsale cu un englez.

De altfel aceeași schimbare, suntem informați că se va face și în conducerea societății „Electra“.

Se pare deasemenea că întreprinderea „Reșița“ a dus o gresită politică în ultimul timp, cum se exprimă marele ziar vienez „De Börse“.

Debușeul a mers descreșcând și cihar

comenzile statului nu au putut produce o înviorare

în această întreprindere. Totuși societatea este în stare să plătească 24 de directori, cu salarii extraordinare, față de cele obicinuite.

Din cauza acestei situațiuni „Reșița“ a fost nevoită să recurgă la

dese credite pe termen scurt sau lung,

pe cari le-a obținut. Totuși acționarii nu au primit încă cota parte din dividende, cari plăți s'au fixat pentru începutul lunii Noembrie.

Președintele societății „Reșița“, d. **Barbu Știrbey**, care a fost la Viena pentru

ducerea tratativelor de lichidare a acțiunilor deținute de „Bodenkreditanstalt“,

a declarat că va merge în curând la Paris, unde va încerca obținerea unui împrumut mai mare pentru „Reșița“. Dacă

și în ce măsură va reuși acest împrumut pe viața Parisului, este o chestiune asupra căreia nu putem face pronosticuri, date fiind conjecțiile actuale ale pieței financiare mondiale.

Există aceeași temere, pe care noi am spus-o mai sus, și în presa vieneză, că odată cu trecerea portofoliului lui „Bodenkredit“ asupra lui „Kreditanstalt“, se va încerca și

o subordonare a conducerii „Reșiței“,

grunului **Wickers**.

În legătură cu aceste tratative și aranjamente, s'a produs și o intervenție din partea grupurilor „Bleichroeder“ și „Zaharoff“, cari au de asemenea interese în această societate.

După cum vedem situația nu este de loc înfloritoare, ba chiar arată

multă îngrijorare, atât în cercurile interne, cât și cele internaționale.

Din partea românească se speră totuși, că se va putea ajunge la

o dezvoltare și raționalizare a acestei uriașe întreprinderi,

după salvarea ei din situațiunea actuală.

În legătură tot cu această chestiune, se vorbește de o importantă ofertă a unui consorțiu german, care ar prelua anumite ucări și furnituri ale căilor ferate române, pe baza planului **Young**.

Același consorțiu a lucrat până acum pe baza planului **Dawes** și ar dori a le continua și pe baza noului plan **Young**. Chestiunea este în fază de tratative cu guvernul român, care ar intenționa a da

o cotă parte din aceste lucrări și societății „Reșița“, pentru a-i da posibilitatea de a-și îndrepta situațiunea actuală.

În orice caz o raționalizare în conducerea și regia „Reșiței“ se impune și se pare că noua conducere financiară a și început operațiunile, sau cel puțin inspirațiile în acest sens.

Franța a sporit taxa vamală asupra zahărului

Guvernul Reichului a examinat proiectul de reformăm a tarifului vamal. Consiul de miniștri a adoptat propunerea făcută de ministrul agriculturii, de a se receda a o acțiune de sprijinire a prețului orzului. Acest preț a scăzut până la nivel catastrofal pentru producătorii germani, în urma depresiunii de pe piețele mondiale ale cerealelor și în urma importului din Polonia.

Pregătirea bugetului general al Statului

D. V. Madgearu, ministru de finanțe a lucrat cu dnii **C. N. Teianu**, secretar general al ministerului de finanțe și **N. Ioanovici**, director general al contabilității Statului, examinând proiectele de buget pe anul viitor depuse de diferitele departamente. Până către sfârșitul acestei săptămâni sau cel mai târziu până la începutul săptămânii viitoare, toate aceste lucrări vor fi terminate și se va convoca plenul comisiunii bugetare pentru a se da redactare definitivă proiectului de buget general al Statului pe anul 1930.

Stan Vidrighin marad

Azi a s'arabă, amelel a CFR igazgatótanácsa **Stan Vidrighin** mérnökkel kötött a CFR vezérigazgatói teendőinek ellátására, tegnap jóváhagyta, illetve aláírta a közlekedésiügyi miniszterium. A szerződés be-mutatták a bukaresti pénzügyigazgatóságunk illetékezés és regisztrálás végett. A szerződés tíz évre szól és ezen idő alatt **Stan Vidrighin** vezérigazgató évi fizetése négy millió lej, továbbá 1 millió 200 ezer lej évi lakbér. A szerződés alapján a kinstár évente 1 és félmillió lej illeték illeti meg, amely összeget azonban nem a vezérigazgató fizetéséből vonják le, hanem az állam külön fizeti. A szerződés véglegesítésével **Stan Vidrighin** lemondott a temesvári vízműveknél viselt tisztségéről, illetve felbontotta Temesvár városával kötött szerződését.

Megalakult a német-román kereskedelmi kamara

A berlini román követség helyiségében lezajlott a német-román kereskedelmi kamara alakuló ülése. **Petrescu-Comnen**, Románia meghatalmazott minisztere üdvözölte az alapító tagokat, megköszönve az érdeklődést, amelyet országa iránt tanúsítottak. Rámutatott aztán mindkét ország földrajzi helyzetére, melynek következtében szoros gazdasági együttműködés kell kialakuljon közöttük. **Kraemer**, a német ipari szindikátus elnöke szólt fel ezután, aki hangsúlyozta a megalapított kamara jelentőségét. Ő is reméli a két ország intenzív gazdasági együttműködését. A német-román kereskedelmi kamara elnökéül **Raumer**, volt biradalmi kereskedelmi minisztert választották meg.

FIGYELO

* Kereskedelmi flottánk

Az állami kereskedelmi hajószolgálat már esztendőnk óta súlyos anyagi nehézségekkel küzd. Madgearu pénzügyminiszter a londoni látogatása alkalmával hosszús tárgyalásokat folytatott Steat bankárral, egy jelentékeny angol pénzesoport vezetőjével, arra vonatkozólag, hogy az állami kereskedelmi hajószolgálatot külföldi tőke bevonásával kommercializálják. Ezek a tárgyalások azonban nem vezettek eredményre. A külföldi tőkés nem fogadták el azokat a feltételeket, amelyeket a román állam kínált arra az esetre, ha a most az állami tulajdonát képező és kereskedelmi szolgálatra beállított hajók kezelését és üzemvezetését átvennék. A román állam 30 millió lejes szubvenciót kínált fel a külföldi tőke bevonásával alakítandó társaságnak, ezzel szemben azt kérte, hogy a társaság legalább két hatezer tonnás modern utazó hajót építsen és ezenkívül két áruszállító hajót, amelyek révén a Kelettel kapcsolatos kereskedelmi szállítások lebonyolíthatók volnának.

Miután a kommercializálási terv nem sikerült, az elmúlt évben kreált autonóm kikötőpénztár volt kénytelen az állami kereskedelmi hajózási üzem irányítását átvenni. Az 1930. évi költségvetés összeállításánál azonban kiderült, hogy ez az üzem évi hetvenkilenc millió lej deficiettel dolgozik. Az autonóm kikötőpénztár erre a tárgyalásokat kezdeményezett a pénzügyminiszteriummal abban az irányban, hogy a pénzügyminiszterium szubvencionálja az állami kereskedelmi hajózási üzemet. A miniszterium hajlandónak mutatkozott évi 55 millió lejjel támogatni a kereskedelmi hajózást. Maradt tehát 24 millió lejes fedezetlen deficit.

Ennek eltüntetésére érdekében az autonóm pénztár igazgatósági tanácsa ülést tartott, melyen elhatározta, hogy haladéktalanul eladja azokat az áruszállító hajókat, amelyeknek az üzemben tartása nem fizetődik ki az államnak. A dobra kerülő hajók a következők: „Jasi“ (2496 tonna), „Buenreóti“ (2499 tonna), „Dobrogea“ (2321 tonna) és a „Constanța“ (2556 tonna). Ugyanekkor valószínű, hogy eladják a „Durostor“ 1298 tonnás hajót, amelyet áru és személyszállításra egyaránt használtak és amely az utóbbi időben Constanța—Konstantinápoly és Jaffa—Haifai útvonalon közlekedett. Elhatározta még az igazgatóságnak, hogy a „Carpați“, „Bucegi“ és „Oituz“ nevű hajókat bérbé adja és amennyiben nem akadna bérlő, úgy kikötik a hajókat a constanței parthoz.

Ez a határozat azt jelenti, hogy az állam az adott pénzügyi nehézségek következtében egyszerűen megszünteti kereskedelmi flottáját. A személyzet egy részét elbocsájtják, más részét az SMR. fennmaradt hajóhoz osztják be.

Orbán István aradi butorgyáros,

mint már jelentettük, a kényszerjegyzési eljárás megindítását kérte cége ellen. Vagyonkimutatásai szerint 3,700.000 lej összegű passzívával szemben az aktívák 3,100.000 lejt tesznek ki. Az aradi törvényszék helyt adott a kérelemnek és december 16-ra tüzte ki a hitellezők értekezletét.]

Fabrica de ghețe „Detra“ din Timisoara și-a întrerupt activitatea

În numărul trecut am anunțat, că dl Bela Kaniza s'a retras dela fabrica de ghețe „Detra“ din Timisoara, care a rămas astfel proprietatea dlor Eugen și Desideriu Frank.

Fabrica acuma și-a între-

rupt activitatea concediindu-și pe cei cam 100 lucrători.

Fabrica și anul trecut și-a întrerupt activitatea pe acest timp.

Háromezer vagon buza bdhozatalára kapott koncessziót az aradi Neumann-malom

Néhány hónappal ezelőtt — amint annakidején megirtuk — a kormány lehetővé tette a vámmentes buzabehozatalt, azonban azt kötötte ki feltételül, hogy a vámmentesen behozott búzából kizárólag exportlisztet lehetesen őrölni, vagyis a külföldről behozott buza őrleményeit nem szabad belföldön forgalomba hozni.

Az aradi Neumann malom, amint értesülünk, háromezer vagon vámmentes buza behozatalára kapott koncessziót a kormánytól, amelyet

teljes egészében exportlisztre fog fel dolgozni.

A Neumann malom berendezkedése erre a nagyarányu exportliszt termelésére azt jelenti egyrésztől, hogy liszt kivitelünk, amely az utóbbi években nem volt rentabilis, ismét arra enged következtetni, hogy a Neumann malom a belföldi lisztellátásban mindaddig, míg exportját le nem bonyolítja, nem fog intenzíven részt venni.

Regulamentul legii contractelor de muncă

Părerile patronilor se iau în considerare

Comisiunea pentru redactarea regulamentului legii contractelor de muncă s'a întrunit la ministerul muncii.

A prezidat d. ministru Ion Raducanu, asistat de d. Stănescu, directorul general al muncii.

La ședință au participat: reprezentanții Uniunii generale a marilor și micilor industriași, delegații confederației generale a muncii, funcționarii de bancă și comerț.

Reprezentanții patronilor au prezentat dezideratele următoare:

1) Dispoziția de sub titlul Contractului individual de muncă, să nu fie obligatorie și pentru contractele colective.

2) Concediile să fie reduse sau zilele absente și nelucrate să fie calculate în zilele de

concediu.

3) Primele 7 zile de boală, concediu, etc. să fie plătite nu de patron, cum prevede legea, ci de asigurările sociale.

Delegația lucrătorilor s'a oprit la primele două puncte din dezideratele formulate de patroni.

În ce privește cel de al III-lea puncte, delegația lucrătorilor a arătat că nu are nimic de obiectat, în cazul când asigurările sociale în mod legal și de fapt, pot să-și ia asemenea sarcină.

D. ministru Ion Răducanu, a invitat pe cei interesați să depună în termen de 3 zile să formuleze, în scris, propunerile lor atrăgând în același timp atenția ca aceste propuneri nu trebuie să se abată de ce dela dispozițiunile legale.

Măsuri pentru îmbunătățirea pieței cerealelor

Înființarea unui oficiu de export pentru cereale, fructe, vinuri, păsări, vite, pești și derivatele lor

Cercurile cerealiștilor vorbesc despre o diferență de prețuri la cereale între porturile noastre și cele străine și între acelea din interior și locurile de exportare. Ori din constatările făcute până acum rezultă că paritatea între porturile noastre și străinătate este normală, diferența reprezentând câștigul intermediarului, atingând în medie 100 lei la vagon, pe când în interior s'au găsit diferențe variind între 10.000 lei la vagon.

Cauzele crizei actuale sunt multiple:

1) Lipsaabilităților de rezistență a producătorului,

prin faptul că lipsesc silozurile, care să pună marfă în condiții sigure, la dispoziția capitalului efitin de maximum 8 la sută în agricultură, iar nu ca azi când cerealele intră în concernul general al diferitelor operațiuni și suportă dobânzile de 18.30 la sută, după cazuri.

2) Nesiguranța transporturilor, care face ca marfa să sufere depreciere, prin nerespectarea contractelor. Această nesiguranță a transporturilor constă și în faptul ca marfa neajungând la timp în porturile de export, se pot anula contracte, mai ales acum când

se anunță scăderi de prețuri.

3) Lipsurile la transport fie că unele din cântare ale C. F. R. nu sunt îndeștute de verificare, fie chiar din nepotrivirea de cântar între calea ferată și docuri.

4) Diferitele taxe ce se percep în unele porturi, afară de taxele de export, ating suma de 1000 lei la vagon.

Taxele de export grevează încă asupra cerealelor. Ele nu sunt echitabile, întrucât nu ating decât o parte din producția țării.

Sunt state care dau prime de export pentru încurajarea agriculturii. S'au făcut propuneri serioase ca această taxă să fie înlocuită cu o taxă de consumație, care ar fi între 15—17 bani de ficcare kgr. de pâine. Aceasta pentru a se compensa budgetul, cu încasările actuale ale taxelor de export.

Pentru aducerea la îndeplinire a diferitelor deziderate este vorba să se înființeze un oficiu național de export, instituție legală, compusă din reprezentanții diferitelor autorități și a personalităților, cari i-au parte activă la mișcarea economică a țării.

Acest oficiu va avea trei secțiuni; a cerealelor, a fructelor și a vinului și a derivatelor lor.

Ausziariában csökken a betétállomány

Bécsi jelentések szerint: a bécsi nagybankok betétállománya október havában 11 millió schillinggel csökkentek, miután az előző szeptember hónapban a visszacsés 16 millió schillingre rug. A bécsi nagybankok összes betétállománya 1,189.6 millió schilling volt október 31-én, miután szeptember 30-án 1200 millió schillingre rugott. Érdekes, hogy a Niederoesterrische Escompte-Gesellschaft és a Länderbank kisebb betétzaporodása mellett különösen a Kreditanstalt betétállománya emelkedett lényegesebben, míg a többiek mind elég érzékeny visszacsést mutatnak fel.

Csehszlovákia arany-antája

Megemlékeztünk, hogy a csehszlovák parlament állandó bizottsága elfogadta a csehszlovák valuta végleges rendezéséről szóló törvényjavaslatot. Ezzel a törvénnyel lehetővé vált, hogy Csehszlovákia is részt vehessen a nemzetközi jóvátételi bankban, mivel ebben csak olyan államok vehetnek részt, amelyek formailag és jogilag is aranyvalutával rendelkeznek. Az új valutatörvény szerint 1 csehszlovák korona értéke 44.58 milligramm színtarany értékével egyenlő, amely viszonylat alapján 100 csehszlovák pontosan 3 aranydollár értékének fog megfelelni. Az új törvény a gyakorlati életben semmi változást nem fog maga után vonni, mivel a csehszlovák jegybanknak eddig is 100 csehszlovák árfolyamát 2.90—3.03 dollár értékének megfelelően kellett fenntartania. A nemzetközi forgalom számára aranypénzt is fognak verni, amelynek cseh elnevezése brivna, nemzetközi neve pedig csehszlovák font lesz. Az új aranypénz 100 csehszlovák koronának felel meg.

Modificarea impozitului pe cifra de afaceri

S'a anunțat că în sfârșit Ministerul de Finanțe cedând presiunilor tot mai mari ale industriștilor, a pășit la revizuirea valorilor medii. „Valori medii“ este un termen, care se traduce printr'o flagrantă nedreptate fiscală, ce apasă industria de câțiva ani de zile.

Impozitul pe lux și cifra de afaceri, se aplică astăzi numai industriei, după ce a constituit ani de zile o sarcină foarte apăsătoare și asupra comerțului.

Ca bază de impunere a acestor impozite, nu se ia însă valoarea reală a mărfurilor exprimate în facturi, ci niște „valori medii“ stabilite în mod arbitrar, întrecând adeseori valoarea produselor respective.

Dacă însă pentru obiectele importate, aplicarea „valorilor medii“ tot mai are o explicație, în interesul unei simplificări de procedură și în lipsa putinței de control, aplicarea lor devine absolut inutilă, pentru produsele indigene, unde puțința de control este nelimitată.

O altă problemă a cărei rezolvare se impune, este, în special, ordonarea impozitului pe cifra de afaceri, de așa natură ca acesta să nu fie plătit de mai multe ori, adică atât la importul materiei brute, cât și la vânzarea produsului fabricat (finit) din același material.

Este o cerere a industriei formulată de multă vreme, căreia trebuie să i se dea o dreaptă deslegare.

De asemenea, în aplicarea impozitului pe lux, trebuie să se statueze o normă fixă. Astăzi praful și pasta de dinți, articole necesare igienei dentare, sunt considerate ca articole de lux și taxate ca atare, în timp ce fardul și roșul de buze nu intră în categoria articolelor de lux.

Celor dintâi li se aplică o taxă de 16.5 la sută, celor din urmă o taxă de 2.2 la sută.

Banca Crissoveloni nu fuzionează cu Banca de Credit

Unele ziare au publicat știrea despre apropiata fuziune între Banca de Credit și Banca Crissoveloni din București.

În locurile competente știrea a fost formal desmintită.

!

Pyram-Pasta tubusban lényesíti és festi a legkényesebb cipőket

„LEDA“ Timișoara.

Autókat, bőröket, tömegárukat legjobban a „LEDA“ vegyészeti gyár által készített „CELLOLEDIN“ Spritzlakkal festhet.

Kérjen ajánlatot.

„LEDA“
fabrica de prod. chimice s. a.
TIMIȘOARA

Lichidarea societății de asigurare „România“, a rezultat încurcături la unele întreprinderi ardelenne

„Banca de Credit Comercial și Industrial“ lichidează gestiunea societății „România“

Soc. anonimă de asigurare „România“, care avea sediul în București str. Doamnei a încetat să mai funcționeze și s'a transformat în „Banca de Credit Comercial și Industrial“.

Transformarea în felul cum s'a făcut, a provocat proteste, mai ales

în Ardeal unde soc. „România“ avea mai multe filiale și o clientelă numeroasă.

A fost sesizat și parchetul. În același timp s'a cerut de mai mulți clienți un sechestrul asigurător asupra averii noii bănci.

„România“ are la „Banca de Credit Comercial“ o secție de asigurare care lichidează afacerile fostei societăți.

Dr. I. Dacu directorul României nu mai face parte din direcție.

Soc România avea o filială

nu de mult înființată la Satu-Mare. Ea a procurat o clientelă dela care a încasat taxe. Deodată sosește însă la Satu-Mare d. Dacu, ridică registrele și închide filiala.

Asigurările „României“ fiind de așa natură că ea trebuia să efectueze unele plăți clienții auzind că

registrele au fost ridicate și filiala se desființează,

au asaltat birourile și s'au adresat parchetului.

Parchetul a întreprins o anchetă și a reținut timp de câteva zile pe d. Dacu administratorul delegat al „României“ și registrele.

În urmă, plângerea și dosarul au fost trimise la București unde se fac cercetări.

Ca o consecință a celor petrecute la Satu Mare a pornit o acțiune din toate părțile împotriva soc. România din care a rezultat prăbușirea societății.

Felosztották a Czell-csoport vagyónkomplexumát

Érdekes tranzakció a Czell érdekeltségek vagyónkezelésében

Hosszas tárgyalások előzték meg ezt a tranzakciót, amely a Czell-csoport vagyónkomplexumának felosztására és kezelésére perferuáltak a napokban. Amint ismeretes, a Czell csoport érdekközösségéhez tartozik a Luther sörgyár, a brassói és derestyei sörgyárak, a vulkáni Concordia szénbánya, a medgyesi Borpince Gazdaság stb. a Czell-csoport két vezetője, dr. Czell Rudolf és Czell Jenő igazgatók most megállapodást létesítettek,

amelynek értelmében dr. Czell Rudolf kizárólagos hatáskörrel átveszi a bukaresti Luther sörgyár vezetését, míg Czell Jenő igazgató ugyanis, mint a Fabritius érdekeltség tulajdonosa megbízottja átveszi a brassói, temesvári sörgyárak vezetését, míg a vulkáni Concordia szénbányát és a medgyesi Borpince Gazdaságot bérbeadják. Ezzel a tranzakcióval megtörtént az egységes Czell-csoport vagyónak kettéosztása.

Tranzakția conzernului Czell

Frații Czell și-au separat întreprinderile

Divizarea complexului întreprinderilor Czell în fine, după tratative îndelungate, a ajuns în fază decisivă.

În cointeresanța conzernului Czell, erau fabricile de bere din Brașov și Dârște, fabrica de bere Luther, minele de cărbuni „Concordia“ din Vulcani, Pivnițele de Vin din Meadia și alte întreprinderi.

Conducătorii conzernului Czell d. Dr. Rudolf Czell și

Eugen Czell, zilele aceste au încheiat o convenție, în sensul căreia dr. Rudolf Czell conduce exclusiv fabrica de bere Luther din București, pe când dr. Eugen Czell și ca reprezentantul grupului Fabritius, conduce fabricile de bere din Brașov și Timișoara, pe când celelalte întreprinderi se închiriază.

Prin noua tranzacție în fine s'a divizat conzernul Czell.

Foc la „Intercontinental“ din Timișoara

Duminecă spre Luni noapte, s'a produs în împrejurări foarte suspecte, un foc, care a fost însă văzut și stins din vreme, în birourile societății de transport „Intercontinental“. Focul fiind observat din vreme a putut fi stins înainte de a arde cele ce trebuiau să

dispară în flăcări și serum, focul neconsumând decât un birou, o jumătate dintr'un dulap cu arhivă și câteva scaune.

Ordonându-se o anchetă a fost ascultat și comandantul de pompieri, primul care a pătruns în biroul scaldat în flăcări. Acesta a declarat, că

totul era de așa natură aranjat, ca și când întregul birou ar fi fost stropit cu benzină și apoi aprins. Dealtfel în odaia a treia dela birou dsa a găsit un bidon jumatate încă plin cu benzină.

Poliția a sigilat birourile, anunțând parchetul, care anchetează.

Întreaga bănuială își are baza în faptul că în momentul când au pătruns pompierii în odaia de birou, două birouri și un dulap, fiecare la distanță de câte 2.5 m. unul de altul ardeau cu putere, dar celelalte obiecte inflamabile din birou erau numai scaldate de flăcări suspecte, provenind probabil din benzina cu care au fost stropite.

Nemzetközi nyersbörkereskedelmi szövetség alakult

Az angol nyersbörimport szövetség kezdeményezésére nemzetközi nyersbörkereskedelmi egyesület van alakulóban. Az egyesület célja cevségesíteni az ellenőrzést a tengerentúli nyersbörkereskedelemben. Eddig Németország, Hollandia, Belgium és Franciaország csatlakoztak a szövetséghez, amely valószínűleg még ebben az évben létre fog jönni és fel fogja ölelni a kontinens és Amerika minden állattenyésztő országát.

A Defra temesvári cipőgyár leállította üzemét

A Defra cipőgyár, amely az 1926. évben alakult és Frank Dezső, Frank Jenő és Kanizsa Béla tulajdona, leállította üzemét. A gyár körülbelül száz munkást foglalkoztatott, akiket elbocsátott. A súlyos gazdasági válság a romániai cipőiparban is érezteti hatását és ezzel van összefüggésben a Defra üzembeszüntetése, amelyet a gyár tulajdonosai az elmúlt év hasonló időszakában szintén végrehajtottak.

Megrendszabályozzák a hálaló kereskedelmet

A hivatásos kereskedelem régi és állandó panasza, hogy a különféle cikkekkel hálaló vándorkereskedők a legnagyobb károkat okozzák a súlyos adókkal megterhelt kereskedőknek, valamint silány áruikkal és nem mindig kuláns mérési módjakkal — ez különösen a textil árukkal foglalkozó vándorkereskedőkre áll fenn, — sok esetben a vásárló közönséget is megkárosítják. Ezek a vándorkereskedők, akik a raktárukat a hátukon cipelik, Románia specialitását képezik. Kiindulási pontjuk Bukarest, mivel itt tudnak legkönnyebben különféle hálalási engedélyekre szert tenni, amelyekkel azután az egész országot behálalozzák. Úgy látszik, hogy ebben az ügyben most gyökeres változás fog beállani, amennyiben a Kereskedelmi Kamarák Szövetségének kérésére Vaidavoevod helyügyminiszter megbízta Stefănescu vezérfelügyelőt, hogy az ügyet végelegesen rendezze. A vezérfelügyelő meg fogja vizsgálni a bukaresti városi hatóságok által kiadott hálalási engedélyeket és azokat, amelyek törvénytelen módon adtak ki, meg fogják semmisíteni.

Un oficiu de previziune economică

În cadrele Uniunii Camerelor de Industrie și Comerț, s'a înființat zilele aceste un oficiu de previziune economică.

Oficiul de previziune economică și studiu al conjuncturilor, creat pe lângă Uniunea Camerelor de Comerț și Industrie va avea chemarea să înlesnească întreprinderilor și în general, tuturor oamenilor de afaceri, înțelegerea vieții și dezvoltării economice românești.

Cum această înțelegere trebuie bazată pe o serie de cunoștințe cât mai exacte și cât mai depărtate de o superficială apreciere, organismul nou creat va oferi, pe lângă date precise și o corectă și științifică interpretare a lor.

Se vor utiliza metodele de lucru străine, dându-se evident atenție unei cât mai apropiate adaptări la realitățile economice românești. Pentru această Oficiul paralel cu activitatea sa științifică, va oferi informații privitoare la chestiunile speciale prin publicarea rezultatelor cercetărilor sale.

Uniunea Camerelor de Comerț s'a constituit

— Duminecă înainte de masă s'a ținut sub prezidenția dlui M. Manoișescu ședința de constituire a Uniunii Camerelor de Comerț și Industrie.

După alegerea biroului a urmat scrutinul, la deschiderea căruia s'au constatat următoarele voturi obținute: d. M. Manoișescu 65, d. ing. I. Negruțiu 65, T. Orghidan 60, A. Popa 62 etc. etc. etc., uniunea constituindu-se: președinte d. M. Manoișescu, vicepreședinti: dnii ing. Negruțiu, T. Orghidan și Apostol Popa.

Seara la orele 9 a avut loc un banchet, unde au participat peste 150 de invitați în frunte cu d. Virgil Madgearu, ministrul de finanțe; d. D. R. Ioanișescu, subsecretar de stat la Interne; d. Gr. Gafencu subsecretar de stat la Comunicații.

Revizuirea taxelor de consumație la produsele petrolifere

Ministerul de finanțe a dat o decizie prin care se instituie o comisiune compusă din dnii: Dr. C. Zamfirescu, inspector general la Ministerul de industrie și comerț; T. O. Pârligras, inspector general al fabricilor și N. Riga, director de serviciu la contribuțiunile directe din Ministerul finanțelor, însărcinată să cerceteze regimul actual al taxelor de consumație pe produsele petrolifere, cuantumul lor, modul de constatare, percepere și control și să propună soluțiile necesare astfel încât menționându-se deosebirea echitabilă de taxare între benzina ușoară și petrol, să se asigure totuși maximum de rendement fiscal și să se înlăture posibilitățile de fraudă.

Repararea locomotivelor în întreprinderi particulare

Nouile hotărâri ale consiliului de administrație CFR.

Consiliul de administrație al căilor ferate luând cunoștință de modul cum direcțiunea atelierelor c. f. r. înțelege să rezolve chestiunea extrem de importantă a intensificării lucrului în ateliere, — în ceea ce privește locomotivele și îmbunătățirea calității reparațiilor, a decis:

Pentru anul 1930, întreaga cotă cuvenită uzinelor și atelierelor particulare, pentru construirea din nou și repararea locomotivelor, să fie întrebuințată numai pentru reparații, prelungindu-se termenele contractelor res-

pective cu un an, în conformitate cu articolul 9, din aceste contracte.

Să se comunice imediat acestor uzine și ateliere dispozițiunea prezentă a consiliului de administrație cfr., care — în mod normal — ar fi trebuit comunicată încă de la începutul lunii August.

Să se majoreze cu circa 60 la sută — în buget pe 1930 — cifra prevăzută în bugetul pe 1929.

la atelierele cfr., pentru reparațiunea locomotivelor, astfel ca să poată spori capacitatea de reparare a lor.

Részvényesekből alakult bizottság vizsgálja meg a Creditul Minier üzemmenetét

A Creditul Minier részvényesei értekezletet tartottak, amelyen elhatározták, hogy egy bizottságot alakítanak. Ez a bizottság átvizsgálja a vállalat üzemmenetét és ha visszaélésnek jut nyomára, akkor megbízást ad az ügyésznek a megfelelő

lépések megtételére. Az értekezleten az igazgatóság részéről résztvett Stefănescu igazgató, aki kérte a részvényeseket, hogy legyenek türellemmel, mert a vállalat éppen most folytatott tárgyalásokat egy nagyobb külföldi bankesoporttal.

Noul regim al spirtului

Declarațiile d-lui prof. Cădere, deputat și președintele comisiei de studiu

Dupe cum se știe, Ministerul de finanțe a instituit o comisiune compusă din dnii: V. Cădere, deputat și profesor la Academia de drept din Oradia Mare, Traian Pârligras, director și Leon Muntean subdirector în Ministerul de finanțe, care să plece în Cehoslovacia, Jugoslavia și Ungaria pentru a studia regimul și legislația spirtului din acele țări. Comisiunea terminându-și lucrările s'a înapoiat zilele acestea, în București și a înaintat câte un raport amănunțit de cele constatate, dlui Iuliu Maniu, președintele consiliului, V. Madgearu, ministru ad-interim la finanțe și C. N. Teian, secretar general.

Dl prof. V. Cădere, a făcut următoarele declarații:

Regimul fabricilor de spirt.

— În toate țările aceste fabrici produc un total care reprezintă contingentul anual al producției spirtului. Ungaria produce aproximativ 000

vagoane spirt rafinat, Cehoslovacia vre-o 5000 vagoane și Jugoslavia 1000 vagoane anual. Contingentul anual respectiv este împărțit între fabricile industriale și fabricile agricole. Am constatat că atât în Ungaria cât și în Cehoslovacia, se dă o atenție deosebită fabricilor agricole de spirt, pentru că aceste fabrici produc spirtul ca anexă. Principala lor destinație este organizarea de ferme model. Aceste ferme întrebuințează produsele agricole (cartofi, sfeclă de zahăr și eventual porumb) ca materii prime pentru fabricație, iar borhotul rezultând din aceste operații este destinat la îngrășarea vitelor, resturile și gunoaiile dela vite servesc la ameliorarea pământurilor. Am vizitat câteva din aceste ferme cari din toate punctele de vedere reprezintă o puternică înjghebare economică în miniatură.

Organizația plasării spirtului.

— Atât în Cehoslovacia cât

și în Ungaria există un sindicat al spirtului în care pe lângă reprezentanții fabricilor de spirt sunt reprezentate și ministerele de finanțe, industrie și agricultură.

În Jugoslavia un asemenea sindicat este în organizare. Aceste sindicate conduc politica spirtului, ținând seama de nevoile interne, precum și de posibilitățile de export.

Controlul fiscal al spirtului.

— În toate țările dăinuiește garda financiară, pe care am avut-o și noi, până la anul 1926, în Transilvania, Bucovina și nordul Moldovei. Garda financiară este o instituție organizată după sistemul militar, și aduce pretutindeni reale servicii la combaterea contrabandelor și urmărirea acestora, cari încearcă să se folosească de avantajile „spirtului negru“.

Ce trebuie făcut la noi.

— În această privință, credința mea personală este că regimul spirtului la noi trebuie urgent revăzut. Mai întâi politica economică a spirtului trebuie condusă de un sindicat reorganizat cu puteri și atribuții bine definite. Caracteristicile fabricilor trebuie tratate pentru a se da fiecărei ramură felul ce i se cuvine în producția generală a spirtului.

Trebuie să căutăm și noi posibilitatea să valorificăm spirtul industrial, să exportăm un produs superior, iar pe de altă parte să ajungem la o bază impozabilă care să mărească veniturile Statului, fără ca, prin aceasta, să se jignească interesele vre-unei clase de producători și fără să ducem politică de alcoolizare a populației.

— Trebuie să introducem un nou regim de taxare și un control, prin aparate și personal, mult mai dezvoltat.

— Cred că n'ar fi rău să se examineze din nou reîntruducerea gărziilor financiare, însă organizate astfel ca să poată răspunde menirii lor.

A külkereskedelmi tárgyalások előkészítése

A kereskedelmi miniszterium Ene állantitkár elnöklete alatt megkezdődtek a különböző államokkal lefolytatandó gazdasági tárgyalások előkészítő munkálatai.

Megvizsgálták az angol és német kormány részéről beérkezett ajánlatokat, amelyek nem térnek ki a tarifás ügyekre, csupán általános elveket szögeznek le, amelyek alapján a nevezett államok hajlandók lennének Romániával leülhni a tárgyaló asztalhoz.

A kereskedelmi miniszteriumban összeült bizottság összhangba akarja hozni az általa már összeállított egyezménytipust a külföldi államok részéről beérkezett ajánlatokkal. A megszerkesztendő új szerződéstípus alapjául szolgálja a többi államokkal is lefolytatandó gazdasági tárgyalásnak.

„VICTORIA“

PRIMA FABRICĂ ARDELEANĂ DE PASMANTERIE ȘI ȘIRETURI
ELSŐ ERDELYI PASZOMÁNY ÉS ZSINORÁRUGYÁR
Târgu-Mureș—Marosvásárhely

Produce:

șireturi pentru ghețe, trese, șireturi de lama gofrate, șuitașuri și diferite articole de pasmanterie de prima calitate

Gyárt:

mindennemű cipőfűzőt, lámaszegőt, sujtást, tresset borítást és különböző speciális paszományárut elsőrangú kivitelben

Materialele pentru industria de petrol

Joi l. c. a avut loc în birourile soc. „Steaua Română” o conferință între comisia Asociației Industriștilor de Petrol pentru normalizarea materialelor de sondaj și d. Alt, director la „Continental Eisenhandels-gesellschaft Kern et Co. din Praga și delegat din partea sindicatului burlanelor din Düsseldorf.

Conferința a fost prezidată de d. ing. C. Osoceanu, director general la soc. „Steaua Română”, președintele Asociației.

Obiectul conferinței a fost urcarea operantă de sindicatul burlanelor în luna Aprilie a. c. la prețul burlanelor tip A. P. I. alese ca norme de către comisia de normalizare a Asociației. S'a examinat în comun posibilitatea reducerii prețurilor, dat fiind că burlanele A. P. I., fiind alese ca norme de industria de petrol românească, se vor consuma în cantități mari astfel că și costul de fabricație al acestor burlane se va reduce simțitor. Deasemenea s'a examinat posibilitatea creării în țară de către sindicatul burlanelor, a unor depozite de burlane, pentru înlesnirea aprovizionării exploatareilor de petrol.

Atât chestiunea reducerii prețurilor cât și aceea a creării depozitelor, comportând în prealabil un studiu tehnic amănunțit, d. director Alt a făgăduit că va seziza sindicatul să trimeată în țară o delegație de ingineri, care să examineze chestiunile în amănunt împreună cu comisia de normalizare a Asociației, după care ele se vor pune la punct, căutându-se ea, în măsura îngăduită de rezultatul cercetărilor, să se satisfacă cererile Asociației.

D. președinte Osoceanu, a rugat și d. director Alt a acceptat, ca delegația de ingineri a sindicatului să fie trimisă în țară, cel mai târziu până la 10 ale lunii următoare.

Mărfurile supuse vămii la destinație

Din cauza că personalul trenurilor nu cunoaște modul de tratare al mărfurilor supuse vămuirei la destinație, nu le descarcă în stația indicată în actul de tranzit, ci le duce în stația indicată în scrisoarea de trăsură sau recipisă de bagaje, unde casierii ignoranți și ei ai ordinelor direcției de exploatare CFR, — le eliberează destinatarului cu multă ușurință fără a fi vămuite.

Din această cauză căile ferate suferă dese neajunsuri, fiind puse în urmărire de direcția vămilor, pentru plata nu numai a taxelor vamale corespunzătoare, dar și a amenzilor, de câte 5 ori aceste taxe.

Pentru a se înlătura aceste grave greșeli, direcțiunea generală CFR a dispus ca vama să suporte toate daunele, când transporturile supuse vămuirei nu se descarcă în stația unde urma să se facă operația vamală.

Alami exportiroda felállításával akar segíteni a kormány a gabonaexporton

Az amerikai gabona elárasztotta a világpiacokat és a kevésbé racionalizált mezőgazdasági termelésre berendezett államok kénytelenek voltak esődöt mondani. A mezőgazdasági termelésre berendezett országokat, így tehát Romániát is, a nemzetközi gabonapiacnak a válsága igen súlyosan érinti. Galacban a romániai gabonaexport lebonyolítására hivatott dunai kikötőben, a gabonatözsde az utóbbi időben különösen nagy áresések mutatkoztak. A különben is lanyha kereslet az intenzív kínálattal szemben pár nap óta abnormálisan alábbhagyott. A kereskedők csak nagy veszteségek árán tudnak készleteikön tudni.

A belföldi búzapiac válságának — több oka van. Egyrészt a termelő olcsó hitel híján 18—30 százalékos kénytelen fizetni, holott a mai körülmények között 8 százalékos kamatot sem bír el a mezőgazdasági termelés. A szállítás nehézségei következtében a megkötött szerződéseket

az exportörök nem tudják a kikötött időre teljesíteni a kikötőkben ezek a szállítási anomáliák a búzakereslet felhalmozását és ezzel az árak esését vonják maguk után. A CFR mérlegei nincsenek eléggé verifikálva.

A dokkokban emiatt állandó differenciák vannak. Megdrágítja a még belföldi buza árát az ezer lejes kiviteli taxa is, amelyet a kikötőnél vagononként szednek. A többi államok ezzel szemben a mezőgazdasági termelés felelőtlenségére prémiumot osztanak ki az export alá kerülő buza után. Ezt a példát okvetlenül követni kellene nekünk is. Komoly javaslatok ltnzgoáltak el épen ennek alapján, hogy a kiviteli taxák helyett inkább 15—17 banis fogyasztási adót rójanak ki a kenyérre. A külkereskedelem szabályozására különben rövidesen egy nemzeti kiviteli iroda alakul, amelyben az összes nevesebb közgazdasági faktorok részt fognak venni.

Cartelul fabricilor de ghețe s'a realizat

Spre un început de raționalizare a producției

Tratatările ce au avut loc între reprezentanții fabricilor de pielărie din țară s'au încheiat cu un rezultat pozitiv. S'a ajuns la un acord, pe baza căruia va lua ființă cartelul fabricilor de ghețe din întreaga țară. Pe baza acestui acord s'a proiectat alcătuirea unei societăți anonime cu un capital de 150 milioane lei, aducând fiecare fabrică aport instalațiile și averea de care dispune.

Conducerea a fabricilor de ghețe cartelate va fi concentrată într'o singură mână. Prin această măsură se va putea ajunge la o politică strict unitară în ce privește producția și valorificarea. Pe lângă aceasta se va realiza o importantă economie, reducându-se în mod simțitor cheltuielile de re-

gie prin desființarea mai multor posturi de directori. Scopul principal al acestui cartelului a industriei pielăriei dela noi este de a forma în primul rând un front comun împotriva concurenței industriei străine, care a pornit cu dumpinguri ofensiva pe piețele românești. Spre a putea face față acestei concurențe industria indigenă este nevoită să adopte toate principiile moderne de raționalizare a producției, cari stau la baza unei industrii sănătoase și viabile.

Prin raționalizarea producției, fabricile de pielărie și ghețe dela noi vor putea să țină piept cu succes concurenței din afară, bazându-se pe puterile și capacitatea lor de producție.

Raționalizarea industriei o urgițează și Statul

Uniunea generală a industriștilor în colaborare cu „Institutul românesc pentru organizarea științifică a muncii, au organizat o „săptămână a raționalizării”, cu o expoziție specială și cu conferințe zilnice, dezvoltate de actualii și foștii miniștri, cu tendința de a stabili printre industriași și în opinia publică, un curent favorabil și o îndrumare pentru raționalizarea muncii și a producției.

În principiu, toate părerile converg asupra necesității imperative de a se aplica și la noi,

cât mai curând sistemele de raționalizare din occident.

În practică însă, problema prezintă un aspect mai complicat, pentru că rezolvarea ei, cel puțin azi, este în funcție de o serie de condițiuni, cari din referire lipsesc în țara noastră.

Organele conducătoare ale Statului, în frunte cu actualul ministru de finanțe, cer industriștilor să păsească imediat spre raționalizarea întreprinderilor lor, spre a ajunge astfel la eftinirea prețului de cost și deci a prețurilor de desface-

re, în scopul înodit, de a eftini traiul și de a se pregăti mai bine pentru lupta împotriva concurenței mondiale.

Factorii de producție din țară, industriași și chiar agricultori, susțin că deși convingși de importanța problemei, nu o pot rezolva în situația financiară din prezent a țării, când creditul este atât de rar și atât de scump, când nevoile fiscalului sunt atât de nesățioase, când consumul particular și al Statului este restrâns la strictul indispensabil.

Într'adevăr pentru a pași serioși și în mod practic la opera de raționalizare, industria are nevoie de mari capitaluri pentru investițiuni. Ea trebuie să-și reînnoiască utilajul și instalațiile la nivelul ultimelor inovații tehnice.

Pentru realizarea acestor transformări, este nevoie de capital, care lipsește, sau de credit, care deasemenea e greu de găsit și în tot cazul foarte scump. Dobânzile uzuale încep dela 20 la sută și nu se opresc câteodată nici la 30.

Nici un industriaș din Occidentul experimentat, nu s'ar aventura la o raționalizare, în condițiuni de credit atât de grele, cari nu pot duce la altceva, decât la distrugerea întreprinderii sau în cazul cel mai favorabil la scumpirea prețurilor de cost ceace este contrar scopului urmărit.

Standardirozzák a tojás-kivitel

A kereskedelemügyi miniszterium átiratot intézett a kamarákhoz, amelyben a kamarák véleményét kéri ki arravonatkozólag, hogyan lehetne a stagnáló tojásexportot föllendíteni. Tudvalevő ugyanis, hogy tojásexportunk, amely valamikor domináns szerepet játszott, nemcsak az európai, hanem a tengerentúli kontinensen is, a helytelen vámpolitika következtében egymásután vesztette el külföldi piacait, aminek az lett a következménye, hogy az agrártermelők ezt a termelési ágat teljesen leépítették. A kormány részben leépítette ugyan a liberálisok által életbe léptetett magas kiviteli vámokat, amelyek olykor meghaladták a tojás forgalmi értékét is, azonban teljesen új rendszerre van szükség, hogy ez a kiviteli cikünk ismét versenyképes lehessen a külföldi piacokon.

A kereskedelemügyi miniszterium jelzi, hogy tervbe vette az exporttojás standardirozását, aminek az volna a lényege, hogy az egyes exportcentrumokban ugynevezett standardirozó kirendeltségeket állítanak fel, amelyek minden exportra kerülő szállítmánynál az árunak darabonként való felülvizsgálását és jelzését eszközölnék. Ilyen standardirozó rendszer van bevezetve Angliában, Hollandiában és újabban Bulgáriában is s ennek az az előnye, hogy az exportáru frissességét ellenőrzi és ezzel biztosítja a márkát.

Az érdekelt körökben az ötletet életre valónak tartják, csak attól félnek, hogy az adminisztrációs költségek felemészthetik majd azt a differenciát, amelyet az export fellendítése érdekében a kormány a kiviteli vámnoknál csökkenteni akar.

DIANA

sós borszesz, vezérképviselő
„GEA” KRAYER. Fő-
lerakat Balkán Impex,
TIMIȘOARA.

Cädere professor nyilatkozata a szeszbizottság külföldi tapasztalatairól

Teljesen új alapokra kell fektetni a szesztermelést

A pénzügyminiszter nemrég egy bizottságot küldött ki a szomszéd államok szeszpolitikájának tanulmányozására. A bizottság a napokban hazaérkezett a tanulmányutról és egyik tagja, Cädere N. képviselő, jogakadémiai tanár nyilatkozott külföldi utjának tapasztalatairól és többek közt a következőket jelentette ki: — Mindhárom szomszéd államban a kitermelendő szesz mennyisége kontingentálva van. Magvaország mintegy 6000 vagon, Csehszlovákia 5000 vagon és Jugoszlávia cca 1000 vagon szeszt termel ily módon. Az évi kontingens a mezőgazdasági és ipari szeszgyárak közt van felosztva. megállapítottam, hogy úgy Magyarországon, mint Csehszlovákiában,

különös figyelmet fordítanak a mezőgazdasági szeszgyárakra.

Ezek a gyárak a gazdaságok terményeit (burgonyát, cukorrépát és tengerit), használják fel szeszfőzésre, a hátramaradó seprőt pedig állathizlálásra használják fel. Az egyéb maradékot és hulladékot műtrágyaként talajjavításra fordítják.

— A szeszeldás megszervezését úgy Magyaországban, mint Csehszlovákiában a szeszszindikátus végzi, amelyben a gyárak képviselői mellett a pénzügyi és földmívelési minisztériumok is képviselve vannak. Jugoszláviában most szerveznek hasonló intézményt. Megjegyzendőnek tartom azt is, hogy Magyarországon a rendesen magasabb fokban is finomítja a szeszt és ezt a műveletet néhány nagyobb gyárban végzik. Ily módon

Magyarország elsőrendű minőségű szeszt tud a világviacra dobni

s így kontingensének nagy részét exportálja.

— A szeszadó rendszer általában a háboru előtti törvényeken nyugszik a szomszédállamokban. Jugoszláviában új egységesítő törvény lépett életbe ez év áprilisától. Az adót hol a fogyasztásra, hol a termelésre vetik ki. Az is megállapítható, hogy a kisütőstozésnél mindenik állam csökkenteni akarja az adót. A pénzügyi ellenőrzés legkitűnőbbben Magyarországon van, megszervezve, a legnagyobb mértéktől kezdve a legkisebb pálinkafőzőig. A háboru előtti ellenőrzési rendszert megtartotta Csehszlovákia és Jugoszlávia is, sőt az utóbbi O-Szerbiara is kiterjesztette ezt az ellenőrzési rendszert.

— Az összes szomszéd államokban fennáll az a pénzügyvárság amely nálunk is fennállt 1926-ig Erdélyben és Bukovinában. Ez a rendszer

a legalkalmasabb a csempészet leküzdésére és a „fekete szesz” üldözésére.

— Hogy mit kell tenni nálunk? Az a véleményem, hogy

nálunk az egész rendszert meg kell változtatni.

Ujjá kell szervezni a szindikátusokat és pontosan meg kell

Visszautasították a Banca Franco-Romana fizetéseképtelenségi kérését

Közgazdasági körökben nagy feltűnést keltett, hogy a Banca Franco-Romana, amelynek fizetéseképtelensége az utóbbi időben számtalanszor foglalkoztatta a bankköröket, újabb lépése határozta el magát és a bukaresti törvényszéken

kényszerjegyzési eljárás megindítását kérte, amelyben a hitelezőknek nyolcvan százalékos kvótát ajánlott fel.

Ezzel egyidejűleg a bank vezetéséből négyen lemondtak, úgyhogy most már csak öten maradtak. A törvényszék már tárgyalta is az ügyet és

határozni hatáskörüket. Minden termelési ág. fontossága szerint vegyen részt a szesztermelésben.

— Meg kell találnunk az ipari szesz exportlehetőségeit. E végből magasabb rendű finomítványt kell forgalomba hoznunk.

Legfőbb az adózási rendszer megváltoztatása.

Itt is meg kell találni egy olyan adókievetési módot, amely fokozza az állam jövedelmét és egyúttal csökkenti a nép között uralkodó alkoholizmust.

az intézet kérését visszautasította, egyben december 15-ig időt adott az igazgatóságnak a kibontakozási tárgyalások lefolytatására. A nyolcvan százalékos kvótát az intézet úgy ajánlotta fel, hogy ebben az évben 25 százalékos, a jövő évben szintén annyit, 1931-ben pedig 30 százalékos fizeti. Szakvélemények szerint a pénzügyintézet erre a lépésre az készítette, hogy a fővárosi bankok kivonták magukat a szanalási munkálatokból, még pedig azért, mert olyan visszahívásoknak jutottak nyomára, amelyek a mentési munkálatokat illuzórikussá teszik.

Prin legea vânzării maşinilor agricole s'au revendicat unele doleanţe industriale vechi

Uzul din Ardeal şi streinătate mai practic, decât dispoziţiile noiei legi — Modificarea legiei

Prin noua lege pentru vânzarea pe credit a maşinilor agricole şi industriale s'a dat satisfacţie unei vechi si legitime revendicări a industriei. Aceasta, ca şi reprezentanţii de maşini agricole si industriale din streinătate,

nu aveau posibilitatea să urmărească pe debitorii lor,

pentru diversele maşini ce vindeau agricultorilor şi industriaşilor în rate amortibile, pe credit lung. Debitorii aveau posibilitatea să înstrăineze maşinile cumpărate pe credit, sau să se eschiveze dela plata rateilor formalităţile de urmărire fiind complicate şi grele. Prin noua lege, promulgată în „Monitorul Oficial” se pune capăt acestei situaţii

dăunătoare, pe deoparte furnizorilor de maşini agricole şi industriale,

pe de altă parte agriculturii şi mai ales creditului ţării în streinătate.

O singura formalitate, anihilează însă, în parte, efectele binefăcătoare urmărite de noua lege. Această formalizare n'a fost cerută de creditori şi nici de debitori, ea nu are nici un folos real pentru stat şi, totuşi, a fost introdusă în lege. Este vorba de articolul 4 din noua lege, care obligă ca

orice vânzare de maşini agricole şi industriale pe credit lung, să se facă prin act autentic

la tribunal. Această formalitate implică prezentarea ambelor părţi la tribunal, semnătura indispensabilă a unui avocat, timp îndelungat perdutu cu formalităţi inutile ceea ce stingherează în mare măsură transacţiile.

Nu este uzul în comerţ, ca

vânzării de asemenea natură să se facă prin act autentic, formalitate complicată, şi legată de cheltuieli inutile, cari grevează costul obiectului vânzării.

Uzul în Ardeal, şi în streinătate, pretutindeni, este ca pe baza scrisorei, investită cu ambele semnături, a creditorului şi debitorului,

creanţa să fie transcrisă la tribunal, intabulată,

plătindu-se tot odată taxele de timbru şi de înregistrare. Nu este nevoie de act autentic, pentru că Statul nu pierde nimic, el încasându-şi taxele odată cu transcrierea creanţelor.

In condiţiunile de azi, legea este în mare parte inoperantă, obligaţiunea de vânzare prin act autentic îngruind mult transacţiunile.

Din motivul anunţat, se reclamă a modificare a noiei legi, pentru a nu se stânjeni comerţul de maşini şi cu industria indigenă.

A temesvári Sartor-autóvállalat részvénytársasággá alakult át

A temesvári Sartor-autóvállalat részvénytársasággá alakult át. Fő részvényes a két Sartor-fivéren kívül Semogyi Károly lesz. A részvénytársaság részvényjegyzési tőkéje hatmillió lej. Az új részvénytársaság megalakulására a jövő héten kerül sor.

Cáfolják a Banca Chrissove'oni fuziójának híreit

Illetékes helyen a legkategorikusabban megcáfolják egyes közgazdasági könyvatos lapoknak és bukaresti sajtóorganumoknak azt a híret, mintha a Banca Chrissove'oni és a Banca de Credit Român között közlebről fuzió jönné létre.

Aruba bocsátják a budapesti Viktoria malomkonzern malmait

Amint ismeretes, négy évvel ezelőtt váratlanul következett be a budapesti Viktoria malomkonzern összeomlása, amelynek tudvalevőleg több malomérdekeltsége van és Középeurópa egyik legjelentősebb szakmai tényezője volt. A konzern számára annak idején kormánytámogatással egy új érdekeltség alakult Molnum Malomipari Rt. címen, amely a napokban tartotta meg beszámoló közgyűlését. A jelentésből kitűnik, hogy a Viktoria malomkonzern négy év alatt több mint 34 millió pengőt (950 millió lejt) törlesztett adósságaiból, úgy hogy fennálló tartozása most mindössze 20 millió pengő, amelyre bőséges fedezetet nyújtanak a konzernhez tartozó malmok és egyéb aktívák.

A Molnum Rt. felszámoló bizottsága javaslatot terjesztett a közgyűlés elé, amelyben a konzernhez tartozó malmok eladását javasolja. Ugyanis az utóbbi időben több malom megvétele iránt mutatkozott érdeklődés és ez a körülmény lehetővé teszi a malmok jó értékesítését, amely ha bekövetkezik, ezzel Középeurópa egyik legjelentősebb szakmai érdekeltsége szűnik meg.

Ne fogadjon el mást
Gladys cipókrém
a legjobb!

Asigurări

Societățile de asigurare din America se ocupă de mai mult timp cu ideea, ca să-și intensifice activitatea, estinzându-și operațiile și în Europa.

În Statele Unite până în prezent sunt 15 institute de asigurări, cari au reprezentanțe și în străinătate, dar din aceste reprezentanțe în Europa nu sunt.

La o adunare, reprezentanții institutelor de asigurări din America, au hotărât în fine, ca să-și înființeze reprezentanțe și afiliații și în Europa, precizând, că în special în Germania pot înregistra mari rezultate în special în asigurări de viață.

În Ungaria, după cum se știe, în sersul contractelor de asigurări, după trei ani dela încheierea contractelor, fiecare asigurat poate să obțină împrumuturi, pe efectele de asigurări.

Societățile oferă pe efecte împrumuturi de 90% cu o dobândă de 8% brutto, fără alte garanțe speciale, decât efectele de asigurare.

Institutul de asigurări „Fonciera”, si-a convocat o adunare generală extraordinară pe ziua de 8 Decembrie, pentru a-și alege membri în direcțiune după nouie cointeresari.

Institutele de asigurări de obicei toamna își fac încasările cele mai bune, când și agricultorii și-au valorizat din produse. Tot toamna își fac și cele mai multe achiziții de asigurări de viață, incendii etc. dela agricultori.

În toamna aceasta institutele de asigurări nu au putut înregistra nici rezultatele obținute în alte sezonuri, pentru că agricultorii nu și-au putut vaoriza produsele, după cum sperau și astfel nu dispun de numerar.

Situația se speră însă, ca să se mai îmbunătățească, dacă și țărănimea va putea obține bani.

Reforma tarifului vamal german

Guvernul francez a depus pe birourile Camerei, proiectul de lege pentru sporirea taxelor vamale asupra zahărului, la 40 de franci pentru suta de kilograme, și reducând taxa de consumație la 15 franci.

Continuându-se desbaterile asupra proiectului propus de guvern relativ la comerțul grăului, Camera a respins cu 365 de voturi contra 221, amendamentul prin care se tindea la autorizarea Ministrului de războiu să cumpere pe credit pentru 600 milioane franci, g au indigen.

Guvernul a pus cu această ocaziune chestiunea de încredere.

Semnarea acordului pentru produsele petrolifere

Miercuri la orele 3, a avut loc la soc. „Distributia” ultima ședință a asociației industriașilor de petrol.

Ședința a fost prezidată de d. C. Osiceanu, președintele societății și care de fapt a condus toate tratativele pentru refacerea cartelului petrolifer, tratative ce au dus la o înțelegere principală acum patru zile, fără vreun amestec din partea Camerelor de Comerț sau vreo intervenție din partea Statului.

În ședința de Miercuri s'a semnat acordul între toate marile societăți de petrol, fabrici și rafinării.

Prin acest acord se continuă între semnatari consumația pe piața internă, din punct de vedere cantitativ.

În ce privește prețurile, precum și condițiunile de vânzare ele sunt lăsate libere, fiecare vânzător putând să vândă — în marginea cantității atriuite — după cum îi vor dicta interesele.

Condițiunile acordului sunt identice cu cele din vechiul acord.

Pentru executarea dispozițiunilor cuprinse în acord, s'a ales dintre asociații o comisiune compusă din nouă membri, sub președinția d-lui ing. C. Osiceanu, directorul general al soc. „Steau Română”.

Ca urmare a acestui acord se scontează creșterea producției de petrol deci și mărirea exportului, care va aduce astfel o îmbunătățire balanței comerciale.

Revizuirea gestiunii Creditului „Minier”

Acționarii dela „Creditul Minier” din București, în adunarea ce au avut zilele acestea, au delegat o comisie pentru ca să revizuiască gestiunea „Creditului Minier” ajuns în criză.

Di director Ștefănescu, care a participat la adunare, a făcut apel la acționari, ca să se caclmeze și să aștepte evenimentele cu răbdare, evidențându-se sanarea întreprinderii.

Noul regim de industrie și comerț

Dr. Aurel Vlad despre criza economică din Ardeal, și încurajarea industriei naționale

D. dr. Aurel Vlad, noul ministru de industrie și comerț, a expus astfel programul său de activitate:

— Programul meu economic este programul guvernului și pot să vă asigur, că nu va interveni nici o schimbare în aplicarea și dezvoltarea acestui program.

— După părerea mea, ar trebui încurajate, în primul rând, acele

industrii, care prelucrează materia brută din țară și cari nu necesită o protecție vamală prea mare

pentru a putea exista. Apoi ar trebui protejate acele industrii cari stau în strânsă legătură cu apărarea națională.

— Situația industriei miniere din regiunea motilor, este foarte precară și ar trebui căutate mijloacele pentru ca ea să fie sprijinită, punându-i-se la dispoziție, elementele necesare pentru a putea exista. În primul rând explozibile, la prețuri mai reduse.

— După câte știu, muncitorii din industria cărbunelui din Valea Jiului nu sunt încă prea mulțumiți. Guvernul ar trebui să găsească mijloacele necesare, pentru a le garanta posibilitatea unui traiu cinstit precum și un standard satisfăcător de viață.

Exploatarea cărbunilor se face acum în mod normal, însă producția a fost micșorată de societățile miniere.

— Prin noul tarif vamal, toate convențiunile comerciale au fost denunțate și acum urmează a se încheie altele noi.

Chestiunea este în studiul Ministerului de Industrie și Comerț și, deocamdată,

se examinează propunerile, de ordin general, primite din partea Angliei și a Germaniei.

— Inceperea tratatelor pentru încheierea convențiilor comerciale cu diferitele State este o chestiune de scurtă durată și vor începe, cu unele state, încă înaintea Crăciunului. Ordinea în care vor începe aceste tratative nu a fost încă stabilită.

— În primul rând, nouile proiecte acelea studiate de d. V. Madgearu, fostul ministru de Industrie și Comerț și anume: proiectul legii pentru **combaterea concurenței neleale,**

proiectul legii industriale, care va da posibilitatea industriei naționale

să se desvorte în mod normal și rațional,

precum și proiectul legii energiei, care va da posibilitatea capitalurilor străine să se intereseze la programul de electrificare a țării.

— Criza economică în Ardeal e aceeași ca și în Vechiul Regat. Aș putea spune că **că în Ardeal criza e ceva mai accentuată.**

Cauzele ei sunt, însă, aceleași, ca în toată România. Criza economică e de proveniență veche și ea nu poate fi înăturată ni mod radical, dela o zi la alta. Totuși, e de prevăzut că mersul crizei economice se va ameliora din ce în ce mai mult.

Biztosítás

Az amerikai társaságok már régen foglalkoznak azzal a tervvel, hogy az amerikai biztosítási üzlet expanzivitása érdekében működésüknek, még pedig intenzív működésüknek körét kiterjesztik Európára is. Eddig ugyanis tudvalevően 15 olyan amerikai társaság van, mely külföldön is tart fenn képviselőseket, de ezek közül is a legtöbb Dél-Amerikában és Kanadában működik, míg Európában mindezekig nagyon csekély direktüzlete van Amerikának.

Ugy látszik, Amerikában egészen más szemmel itélik meg a biztosítási lehetőségeket, mint Európában, mert az amerikai életbiztosítók egy nemrégiben tartott konferencián azt hangsúlyozták, hogy Európában, főleg pedig Németországban, rendkívül figyelemreméltó biztosítási, különösen életbiztosítási lehetőségek vannak, melyeket kár kiaknázatlanul hagyni. Ezen az alapon azt is elhatározták, hogy a legközelebbi jövőben részint képviselősegek, részint affiliációk révén letelepednek Európában, különösen azokban a kultúrállamokban, ahol a biztosítás fejlettsége még nem érte el zenitjét.

Mindegyik ismeretes, az életbiztosítási szerződések értelmében a biztosított felek a kötvény kiállításától számított három év leteltével kölcsönt vehetnek fel kötvényeikre. A valuta stabilizációja után Magyarországon részint pengőre, részint nemes valutára kötött életbiztosításoknál ez a három év letelt, úgy, hogy ez a békében nagyon gyakori tevékenység most ismét elkezdődött a biztosító-társaságoknál. A társaságok a visszaváltási összeg 90%-át nyújtják kölcsönképpen és pedig 8%-os bruttó kamatláb mellett. Váltó- vagy egyéb fedezetet az ügyfélnek e kölcsönre nem kell adnia, hanem biztosítékképpen kötvényét kell letétbe helyeznie a kölcsönnyújtó társaságnál.

A „Fonciera” Biztosító Társaság december 8-án tartja meg rendkívüli közgyűlését, amelyen a részvény-érdekeltségben beállott változásnak, megfelelően megválasztják az új igazgatósági tagokat.

A biztosító társaságok az őszi hónapokban fokozottabb mértékben fejtenek ki aktivitást, különösen az inkasszó terén, mert általánosan az őszi hónapok azok, amelyekben a pénzkezelés nagyobb lendületű. A biztosító társaságok ezenkívül az agrár biztosításokat, a mezőgazdasági, tűz és jégkárbiztosításokat őszi fizetési terminushoz szokták kötni, sőt a vidéki épületbiztosítások díjai is jórészt az őszi hónapokban válnak aktuálisakká. Az idén az őszi kampány inkasszója nem járt azzal a kielégítő eredménnyel, mint az előző években, aminek az a magyarázata, hogy az agráriusok terményeik értékesítésénél csalódtak, a legszükségesebb kiadásukat is csak nehezen tudják fedezni a terménybevételekből és így a biztosítási díjakat nem tudják fizetni.

Negocieri polono-române

Negocierile polono-române pentru încheierea unui acord privitor la comunicațiile aeriene regulate între cele două țări vor începe la Varșovia în ziua de 29 Noembrie.

Pregătirea nouilor convențiuni comerciale

Opinia statelor străine. — Părerea oficialității noastre. — Cum vor urma tratativele

La Ministerul de industrie și comerț a avut loc ședința comisiunii care se ocupă cu pregătirea nouilor convențiuni comerciale, sub președinția dlui dr. Ernest Ene, secretarul general al acestui departament. În aceasta ședință s'a continuat

examinarea propunerilor engleze și germane, cu privire la încheierea convențiilor comerciale

respective. După cum am anunțat, comisiunea caută să armonizeze propunerile primite cu convențiunea comercială tip ce se află întocmită la Ministerul de industrie și comerț, pentru a se forma o bază unitară de discuție cu toate statele cu cari vom avea de dus asemenea tratative.

Propunerile engleze

Prin propunerile engleze, de exemplu, se recomandă ca convențiunea comercială ce se va încheia să aibe o durată de 7 ani. Or cercurile noastre oficiale susțin că nu se poate încheia o convențiune comercială pe un termen atât de lung, deoarece situația noastră economică nu este încă bine definită.

Propunerile germane

Prin propunerile germane se spune că deocamdată nu s'ar putea discuta și partea tarifară vamală, deoarece în cursul anului viitor Reichstagul german urmează să aducă

unele modificări tarifare vamale

în ceea ce privește partea referitoare la agricultură. Ca atare nu s'ar putea conveni de pe acuma la fixarea unor taxe referitoare la acea parte a tarifului vamal.

Opinia cercurilor noastre oficiale

Cercurile noastre oficiale susțin însă că dacă se încep tratative pentru încheierea unei convențiuni comerciale, atunci

trebuie atacată și toată partea tarifară vamală,

iar nu numai în parte. Dezideratele de mai sus precum și multe altele, trebuiesc amenajate pentru a se avea măsură unitară pentru toate statele.

Din discuțiunile urmate între membrii comisiunii, s'a hotărât ca pentru statele unde s'au mai dus asemenea tratative economice ele să fie considerate acum în cauză, cum este de exemplu cazul Italiei.

Tratativele ce se vor duce însă acum, vor fi pe baza noului tarif vamal

întocmit de actualul guvern.

Taxele vamale

Un punct principal în discuțiunea comisiunii, este dacă taxele vamale ce se vor fixa prin nouile convențiuni comerciale, pot fi modificate în sensul aplicării convențiilor, sau ele trebuie să rămână neschimbate pe toată durata convențiilor.

Megalakult a petróleumkartell

A româniilor petróleumvállalatok kiküldöttjei Bukarestben OZICEANU elnöklete alatt értekezletet tartottak és egyezséget kötöttek arra nézve, hogy a belföldi árusítást kontingentálják. Az árusítás kvótáját az egyes vállalatok termelési kapacitása alapján állapítják meg. A kartelltől a petróleumipar egészséges fejlődését remélik.

Reprezentanții României în Banca Reparațiilor

Se știe că pentru micile state ce vor subscrie la capitalul Băncii Internaționale a Reparațiilor, au fost rezervate 9 locuri în consiliul de administrație al marelui institut.

În cercurile autorizate se crede că — de oarece afluența candidaturilor pentru ocuparea celor 9 locuri va fi foarte mare — statele din Mica Intelegeră vor stabili de comun acord o listă unică a candida-

țiilor lor, deși interesele fiecăruia din aceste State în parte ar justifica prezența câte unui stat — în consiliul de administrație al Băncii Internaționale a Reparațiilor.

Candidații României n'au fost încă desemnați în mod oficial.

Circulă însă șvornul că printre acești candidați va figura și d. Barbu Știrbey.

Erdélyi sörgyarak fuziója

A româniilor sörfogyasztás az utolsó évben az általános gazdasági válság következtében lényeges visszaesést mutatott, mely két legjelentékenyebb erdélyi sörgyár fuziójára vezetett. A régóta fennálló Tordai Sörgyár Rt. és a Brassói Általános Takarékpénztár egésze alatt álló kolozsvári Ursus Sörgyár Rt. egyesítik üzemeiket és termelésük racionalizálásával jelentékeny eredményeket fognak elérni.

Az egyesített részvénytársaság 70 millió lej részvénytőkével „Ursus Egyesült Kolozsvári és Tordai Sörgyár Rt.” cím alatt fog működni és kolozsvári telepén a sörtermelést, míg tordai telepén levő jelentékeny termelőképeségű malátagyárában a malátagyártást fogja koncentrálni. Az egyesítés után az Ursus gyárak az erdélyi söriparban vezető helyre kerültek.

Jelentősen emelkedett a földgázfogyasztás

Az iparügyi minisztérium most tette közzé statisztikáját a földgáztermelés fejlődéséről. A kimutatás szerint az utóbbi években a földgáztermelés nagy fejlődést ért el. Amíg 1922-ben a földgáztermelés, illetőleg a földgázfogyasztás 250.093.990 köbméter volt, addig 1927-ben már 439.037.943 köbmétert tett ki, sőt 1928-ban a földgázfogyasztás 613 millió 23.563 köbméterre emelkedett, ami több, mint 120 százalékos növekedésnek felel meg, az 1922. évi fogyasztással szemben. A statisztika szerint ez a hatalmas emelkedés az utóbbi két évben főképp a gyengébb kalóriájú petróleum-gáztermelés emelkedésével magyarázható, amely az 1927. évi 186.726.175 köbméterrel

340.947.182 köbméterre emelkedett. Sonametan és az UEG földgáztermelése 252 millió 0.11.786 köbméterrel 272.076.381 köbméterre növekedett.

A kimutatás szerint 1927-ben az erdélyi földgáz kalória-mennyisége 3.500 volt, 1928-ban pedig ez a kalóriamennyiség a sármási és báznai kutaknál 8.12-re csökkent. Ezzel szemben a Sonametan és az UEG által rendelkezésre bocsátott adatok a sármási földgáz értékét az 1927. évi 67 banival szemben 73 baniban, a sárosi, továbbá a báznai földgáz értékét az 1927. évi 51 banival szemben 56 baniban állapítják meg köbméterenként, úgy hogy a földgázfogyasztás értéke, beleszámítva a pe-

Cum vor urma tratativele

Deasemeni se discută dacă trebuie începute tratativele economice cu toate statele deodată sau pe rând. După toate probabilitățile se vor începe deodată

tratative cu Italia și Franța,

urmând ca comisiunile respective să plece la Roma și la Paris. Cu alte cuvinte, tratativele se vor duce la București.

Începerea tratativelor va avea loc probabil după 15 Decembrie a. c., după ce bugetul general al Statului va fi trecut prin parlament.

troleumgáz is, amelyet köbméterenként 50 banival értékelnek, az 1927. évi 242 millió 070.768 lejről 345 millió 613.699 lejre emelkedett.

A földgáznak, mint ipari fűtőanyagának fontosságát mutatja a kimutatás azon része, amely szerint az ipari célokra felhasznált földgáz az 1927. évi 401 millió 624.359 köbméterrel 569.348.624 köbméterre emelkedett.

Az erdélyi földgázmedencében az ipari földgáz fogyasztása 217 millió 217.088-ról, 234.556.367-re növekedett

Aradi fehéreműgyár kényszeregyezése

Néhány nappal ezelőtt nyújtotta be kényszeregyezési kérelmét az aradi törvényszék kereskedelmi bíróságához a „Grácia” aradi fehéreműgyár, amelynek Róth Lipót és Róth Ödön a tulajdonosai. A cég 50 százalékos kiegyezési kvótát ajánlott fél hitelezőinek. Az aradi törvényszék kérelemmel és megnyitotta a kényszerkereskedelmi bírósága foglalkozott a szeregyezési eljárást a cég ellen. A törvényszék január 9-re hívta össze a hitelezőket.

Achitarea tuturilor vechilor datorii ale Statului

Ministerul de finanțe a trimis o adresă tuturilor celorlalte departamente, prin care le face cunoscut că deoarece se urmărește de a se concentra în bugetul ministerului de finanțe toate datoriile rămase neachitate din exerciții închise, prin urmare până la 1928 incl. ministerele au fost invitate să dispună să se comunique, pe exerciții sumele rămase neplătite, luând de bază ultimul tablou ce s'a înaintat Ministerului de Finanțe și scăzând sumele plătite din contul împrumutului.

A vaspiać kényszeregyezései

M. Carniol Fiul, műszaki cég és a „Pompier” tűzoltókészülékek gyára az ilfovi törvényszéken a kényszeregyezési eljárás megindítását kérte. A cég passzívái 15 millió 260 ezer lej, aktívái 19.240.000 lejt tesznek ki. Hitelezőinek 60 százalékos egyezséget ajánl, amelyet 6 félévi részletben fizetne meg, 1930 szeptember 1-től kezdődőleg. — Horváth Alajos nagyszentmiklósi vas- és vegyeskereskedő kényszeregyezési ügyében a törvényszék a hitelezők értekezletét november 26-ra tűzte ki. A cég aktívái 3 millió 622.919 lejt, passzívái 7 millió 96.895 lejt tesznek ki. Hitelezőinek 50 százalékos egyezséget ajánl, amelyet három egyenlő részletben fizetne meg.

Tizezer angol bányász sztrájk előtt

Londonon keresztül érkező jelentések szerint az újdélwalesi kormány elhatározta, hogy az üzemi veszteségek miatt bezárt szénbányákat saját kezelésbe veszi s hirdetményileg felszólította a bányászokat, hogy leszállított munkabér mellett jelentkezzenek munkára. A bányász-szakszervezet tegnap határozata folytán a kormány e lépése következtében 10.000 szervezett bányász fog legközelebb sztrájkba lépni. Scullin ausztráliai miniszterelnök Bavin újdélwalesi minisztert és a bányászok, valamint a tulajdonosok képviselőit szombatra tanácskozásra hívta.

Nyolc nagyváradai likörgyár közös eladási irodát létesített

Nagyváradon nyolc rum- és likörgyár Egyesült Rum- és Likörgyár Rt. néven közös eladási irodát létesített és kontingálta termelését.

A nyolc nagyváradai rum- és likörgyár közös szerve a közeli napokban már meg is indul 571 gésNRDS már meg is kezdi működését. A Bognár és Szántó-cég minden modern technikával felszerelt telepéről indul majd első útjára az Egyesült Rum- és Likörgyár. A nyolc nagyváradai

rum- és likörgyáros egyenként is külön értéket jelentett eddig is és hogy tömörültek, olyan kivételes előnyös helyzetbe kerültek, hogy konkurrálni tudnak az összes romániai likörgyárakkal. A koncentrációban résztvevő cégek a következők: Hitter és Breuer, Bognár és Szántó, Füehsl Testvérek, Szászvárforgalmi Részvénytársaság, Ullmann Arthur, Zoltán Géza Rt., Fellner József és Spitzner Bernát cég.

Száz vagonot dirigáltak Szatmárra a gyümölcsexport lebonyolítására

Szatmár vármegyében gyönyörű grüm ölestermés volt az idén és a külföld részéről meglehetősen nagy érdeklődés is mutatkozott, úgy hogy jelentékeny mennyiségek találtak vevőre, de a kötések legtöbbjét stornirozni kell, mert nem kapnak a termékek vagonot a gyümölcs szállítására.

Mest Stan Vidrighin CFR vezérigazgató távirati rendelkezésére száz vasuti kocsit dirigáltak át az aradi körletből Szatmár vidékére. Külön vonatként jöttek a kocsik Szatmárra és intézkedés történt arra nézve, hogy ezeket a vagonokat kizárólag a gyümölcs exportálására használják fel.

A háboru előtti járadékok konferenciája

A párisi háboru előtti járadékok konferenciáját annak idején meg kellett szüntetni, mert Magyarország képviselői az ugynevezett keleti reparációk problémájában olyan állást foglaltak el, amelyek értelmében nem nyilatkozhattak a háboru előtti járadékok kérdésében, mindaddig, amíg a reparációk ügyét el nem intézték. Ha a párisi konferencia 1930. január elején a Young-tervezet miatt összeül, valószínű, hogy a járadékokról szóló konferenciát megint meglehetne tartani. Ebben az esetben a konferencia már januárban vagy februárban összeül és pedig minden valószínűség szerint Prágában vagy Rómában.

Olaszország ipari vámemelésre készül

Olaszországban, bárha ott is nagy súlyt fektetnek a mezőgazdaság fejlesztésére, a kormány azzal a tervvel foglalkozik, hogy decemberre az ipar védelmére a vámok egész sorát jelentékenyen felemeli. Körülbelül ebbe a gondolatkörbe tartozik a kölcsönös iparfejlesztésnek az a módja, amelyet a csehszlovák ipari szövetség az orosz szállítókkel kapcsolatosan propagál. A csehszlovák ipar, nevezetesen arról győződött meg, hogy Szovjetország bevásárlói Belgiumnak és Amerikának sokkal kedvezőbb fizetési feltételek mellett

adja megrendeléseit, mint a többi országoknak. Ezért a Csehszlovák Ipari Szövetség azt javasolja, hogy azok a középeurópai államok, amelyek az orosz üzletben érdekelve vannak, kartellbe tömörüljenek és így vivjanak ki a belga és a német feltételekhez azonos szállítási megrendeléseket.

Stațiuni CFR. deschise

Halta Burzuc s'a deschis pentru toate traficurile. Această haltă se află situată pe linia Teiuș—Arad.

Stația Dobrina va putea viza biletele de tren, de dus și întors, emise pentru stația Huși, deasemenea și stația Nicușina va putea viza biletele de dus și întors, emise pentru Iași.

A nemzetközi cukorkartell ügye

A csehszlovák cukoripar képviselői — mint azt már jelentettük — erősen foglalkoznak azzal a gondolattal, hogy Cuba cukornagyiparosainak javaslatát megvalósítsák. A javaslat a cukoripar kartellizálására vonatkozik. A csehek főleg az európai Délkelet gyárainak megszervezését vállalták és ebből a célból minden lehetőt elkövettek, dacára Jáva cukoriparosainak ellenállásának. A szervezési munkálatok már előrehaladott stádiumban vannak.

„CARMEN” FABRICA DE GHETE SOCIETATE ANONIMĂ ORADEA

Ajánlja női luxus, trotteur és gyermekcipő gyártmányait

Adresa telegrafică „CARMENSHOE”

Kolozsvári Takarékpénzt. és Hitelbank Részvénytárs.

Cluj, Piața Unirii (Mátyás király-tér) 7

Fiókjai: Bés, Dicsőszentmárton, Gyulafehérvár, Marosvásárhely és Nagyváradon. —

Saját tőkéi 85 millió lej

Minden bankügyletet legelőnyösebben végez.

Áruraktárai a vasut mellett

Engedélyezett devizahely.

Betéteket elfogad

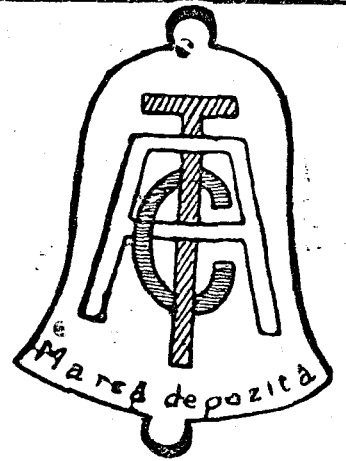
Affiliált intézetek:
Torda-Aranyos Vármegyei Takarékpénztár Rt. Tordán
Alsófehérvári Takarékpénztár Rt. Nagyváradon
Székelyvármegyei Gazdasági Bank és Takarékpénztár Rt. Nagyváradon
Székelyudvarhelyi Takarékpénztár Rt. Kereszturton, Szászrégenben és Hitelek Rt. Buzsáron
Bank Rt. Buzsáron és Szászvári Hitelbank Rt. Szászváron

Ardealul Economic Erdélyi Közgazdaság

hirdetési árai:

Cimlapon cm²-ként Lei 20[—]
Szöveg között cm²-ként — — Lei 15[—]
Többi hirdetési oldalon — — Lei 10[—]
Egy garmond sor Lei 80[—]

Citiți
„Lemnul”

Cu ceaștă mare a este prevăzut ficcare obiect de argint și lux fabricat în fabrica

„TACAMUL” din CLUJ.

Fineță de 800!

Pabricațiile se pot procura în prăvăliile de bijuterii mai bune. Numai pentru revanzători. „TACAMUL” fabrică de argintării. Cluj, Str. N. Iorga No. 11/A. — Telefon: 4-32 Adresa telegrafică: „TACAMUL”

„Ardealul Economic—Erdélyi Közgazdaság”

Organ al Industriei, Comerțului și Finanței din Ardeal și Banat.

Redacția și Administrația: — Szerkesztőség és kiadóhivatal:

Cluj, Calea Regele Ferdinand No. 121. — Telefon: 4-44.

Director și răspunzător: }
Igazgató és felelős szerk.: }

TRAIAN CHIRILĂ

Abonamente — Előfizetési árak

In țară pe un an	Pentru particulari comercianți și industriali	1200 lei
Belföldön egész évre	Pentru bănci instituțiuni financiare și societăți	2000 lei
	Magánosoknak, kereskedők és gyárosoknak	1200 lei
	Bankoknak, pénzügyintézeteknek és társaságoknak	2000 lei
	Pentru străinătate	1500 lei.
	Külföldre	

Jumătate an	600 lei
	1200 lei
Féleure	600 lei
	1200 lei

Anunțuri — Hirdetések:

Pagina l. a. cm ² .	20 lei
Cimlapon l. oldalon cm ² -ként	
In text	15 lei
Szövegoldalon	
Un sir garmond	80 lei
Egy garmond sor	

Industria Textilă Arădană Soc. A.

Telefon: 7-58.

Cea mai mare fabrică
de Textile din Ardeal

Erdély legnagyobb
textilgyára Arad.

Telefon: 7-58.

Aradi Textilgyár Részvénytársaság

CASA NOASTRĂ

SOCIETATE ANONIMA PENTRU BANCA
COMERȚ ȘI INDUSTRIE

Capital și rezerve
Lei 73.400.000

Sediul Social: Satu-Mare.

Sucursale:

BAIA-MARE, CAREI, SIGHET și VALEA LUI
MIHAL

Afiliațiuni:

„UNIO”, Fabrica de vagoane S. A. SATU-MARE.
Soc. Anon. Pentru Importul de Fierărie, Satu-Mare

Nem trükk! Valóság!

Kedves, barátságos, tiszta szoba árból

20%

Bőséges, ízletes házi étkezési árból

10%

engedményt kap Ön, mint ezen lap előfizetője

Budapesten a

PARK-Nagyszállodában

VIII, Baross-tér 10. szám.

FONDAT IN ANUL 1812

J. SI C. KIMMEL S. P. A.
TIMISOARA

Instalație proprie pentru fabricarea:
TUICĂ, SLIGOVITZ ȘI COGNAC

Fabrică de licheruri
Fabrică de butoaie

Mare deposit de vinuri și țuică en gros!

Mezőgazdasági Bank

és Takarékpénztár Rt.

Cluj-Kolozsvár, Piața Unirii No. 9.
Fiókintézet: Dej-Dés, Jibou-Zsibó, Beclean-Bethlen
Zălau-Zilah

Saját tőkési **58** millió lej

Minden bankügyletet legelőnyösebben vé-
gez. — Engedélyezett devizahely. — At-
utalás a bel- és külföld bármely piacára.

MÁRCIUSI

B
A
K

DREHER
HAGGENMACHER
SÖRÖK

D
A
C
I
A

SZENT GYÖRGY